

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වාවගණනය කළ මතය

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ ("සංස්ථාව") සහ එහි පරිපාලිතයේ ("සමූහය") 2020 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීම් සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වාවගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වාවගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වාවගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ජරකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ජරකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීම පිළිබඳ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>එකතුව රු.මිලියන 2,526 ක් වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වන්නම් සංස්ථාව විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කර තිබුණු අතර එම වත්කම්වල ඵලදායී ජීවකාලය නැවත තක්සේරු කර ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 (LKAS 16) අනුව ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. එමෙන්ම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට සංස්ථාව සතු ඉඩම් 22 ක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි බව විගණන නියැදි පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය වූ අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම ඉඩම් සැලකිය යුතු අඩු වටිනාකමකින් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>සටහන් කර ගන්නා ලදී. නමුත්, සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ වත්කම් වල ජීව කාලය නැවත තක්සේරු කර ගිණුම් තුල ගැලපීම ප්‍රායෝගික නොවේ. තවද ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය එම ස්ථානවල භාවිතා කරනු ලබන රටාව මත රඳා පවතින අතර ජීව කාලය නැවත තක්සේරු කිරීම සඳහා සංස්ථාවට සකලිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වේ. ඉඩම් 11 ක අයිතිය සංස්ථාව සතුව නොපවතින අතර, එම ඉඩම්වල අයිතිය ලබා ගැනීම සඳහා නීති අංශය විසින් අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් සිටී. අයිතිය තහවුරු කර ගැනීමෙන් අනතුරුව ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම්කරණ ගැලපුම් සිදු කරනු ලැබේ.</p>	<p>එය ප්‍රමිතියට අනුකූල විය යුතු අතර නිසි වාර්තා තබා ගත යුතුය.</p>

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අන්තර් සමාගම් ගිණුම් ශේෂ (i) සංස්ථාවේ වාර්තා වලට අනුව, පරිපාලිත සමාගම වූ ලංකා බැංකු</p>	<p>සංස්ථාවේ ලෙජරයට අනුව, ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමට ගෙවිය යුතු ශේෂය රු.</p>	<p>නොසැසඳුණු ශේෂයන් නිරවුල් කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග</p>

තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමට ගෙවිය යුතු ශුද්ධ වටිනාකම රු. මිලියන 5,965.04 ක් වූ අතර, එය රු. මිලියන 6,565.79 ක ගෙවිය යුතු වටිනාකමකින් සහ රු. මිලියන 600.75 ක ලැබිය යුතු වටිනාකමකින් සමන්විත වේ. කෙසේවෙතත්, 2020 වර්ෂයේ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට භාවිතා කළ, ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ කෙටුම්පත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව, සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ශුද්ධ වටිනාකම රු.මිලියන 7,668.03 ක් වූ අතර, එය ලැබිය යුතු රු. මිලියන 8,017.94 කින් සහ ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 349.92 ක වටිනාකමකින් සමන්විත විය. එබැවින්, ආයතන දෙකෙහි අන්තර් සමාගම් ගිණුම් ශේෂයන්හි රු. මිලියන 1,702.99ක (පිළිවෙලින් රු. මිලියන 1,452.16 ක සහ රු. මිලියන 250.83ක) වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

(ii) කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමෙහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමත මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ශුද්ධ මුදල රු. මිලියන 6,958.93 ක් වන අතර එය සංස්ථාවට ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු මුදල පිළිවෙලින් රු. මිලියන 7,308.85 ක් සහ රු. මිලියන 349.92 කින් සමන්විත වන අතර එය දැනටමත් සමූහ ගිණුම්වල තහවුරු කර ඇති සංඛ්‍යාවලට පටහැනි ය.

(iii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති වටිනාකම් අතර වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය වූ අතර වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු රු. මිලියන 782.76 කින්, ආදායම් බදු

6,575.785 ක් වන අතර ලැබිය යුතු ශේෂය රු. 600.747 කි. ඒ අනුව රු. 5,965.038 ක් වූ ශුද්ධ වටිනාකම ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ඉවත් කර ඇත.

සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්හි නොසැසඳූ ගිණුම් ශේෂයන් සඳහා පිළියෙල කරන ලද සැසඳුම් ප්‍රකාශය මේ සමඟ අමුණා ඇත.

ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතා අනුව, සංස්ථාව විසින් 2021 පෙබරවාරි මස 28 වන දිනට පෙර මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. නියමිත දිනට පෙර පරිපාලිත සමාගම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර නොතිබූ හෙයින් ව්‍යවස්ථාපිත

ගතයුතු අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි සංඛ්‍යා යොදාගත යුතුය.

නොසැසඳුණු ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි සංඛ්‍යා යොදාගත යුතුය.

නොසැසඳුණු ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි සංඛ්‍යා යොදාගත යුතුය.

ලෙස ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 182.20 කින්, වෙළඳ සහ අනෙකුත් ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 60.24 කින්, අනෙකුත් මෙහෙයුම් වියදම් රු. මිලියන 12.12 කින්, දේපල පිරිසක සහ උපකරණ රු. මිලියන 26.67 කින් සහ ආදායම් බදු වියදම රු. මිලියන 3.31 කින් වෙනස් වී තිබුණි.

(iv) 2021 ජූලි 22 දිනැති අංක 02/1552 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට අනුව, මතභේදයට තුඩු දී ඇති හිඟ ණය පොළිය රුපියල් මිලියන 637.04 ක් ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමට ගෙවීමටත් සහ පර්යන්ත ගාස්තුවලින් සියයට 5ක් වන රු. මිලියන 1,226.38 ක් රඳවා ගැනීමටත් අනුමැතිය ලබා දී ඇති අතර , එය පසුගිය වසර දෙක සඳහා දේවගණනය කරන ලද බවුසර් ගාස්තු වලට ආසන්න වශයෙන් සමාන ප්‍රමාණයකි. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ එම ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගැලපීමක් හෝ අනාවරණය කිරීමක් කර නොතිබුණි.

(ආ) භූමිතෙල් සහනාධාරය

මහාභාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ 2015 නොවැම්බර් 24 දිනැති අංක FP/06/100/02/2016 සහ 2014 දෙසැම්බර් 04 දිනැති අංක TTIP/1/83/(1)T දරන ලිපිවල උපදෙස්වලට අනුව, රජය තීරණය කළ මිලට සංස්ථාව භූමිතෙල් අලෙවි කරනු ලබන අතර, කිසියම් මිල අඩුවීමකින් සංස්ථාවට සිදු වන පාඩුව රජයේ සහනාධාරයක් ලෙස පියවීමට එකඟ වී ඇත. එසේ වුවද, 2014 සිට 2020 දක්වා කාලය සඳහා ලැබිය යුතු මුළු සහනාධාර මුදල රු. මිලියන 39,587ක් වූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට මහා භාණ්ඩාගාරය ප්‍රතිපූරණය කර ඇත්තේ රු. මිලියන 4,459 කි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ ලැබිය යුතු මුළු සහනාධාරය රු.

අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කරනු ලැබුයේ කෙටුම්පත් කල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගෙනය. පරිපාලිත සමාගම විසින් 2021 පෙබරවාරි මස 28 දිනට පසුව අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඇති බැවින් සංස්ථාව පරිපාලිතයේ කෙටුම්පත් කල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගෙන ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කර ඇති බැවින් මෙම වෙනස්කම් පැන නැගී ඇත.

නොසැසඳුණු ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේදී නිවැරදි සංඛ්‍යා යොදාගත යුතුය.

සංස්ථාව භූමිතෙල් සපයනු ලබන්නේ රජය විසින් තීරණය කරනු මිලටය. අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට සහ ධීවර ප්‍රජාවට සහන සැලසීම සඳහා රජය විසින් භූමිතෙල් මිල වරින් වර අඩු කළ අතර රජය තීරණය කළ අඩු මිලට භූමිතෙල් විකිණීමෙන් තෙල් සංස්ථාවට සිදු වූ පාඩුව පියවීමට රජය එකඟ විය. ඒ අනුව, රජය විසින් ගෙවීමට ඇති රු. මිලියන 4,459 ක් නිෂ්පාදන බදුවලට එරෙහිව කපා හැර ඇත. මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබා දුන් ලිපි සහ ප්‍රතිපූරණය මත පදනම්ව, සංස්ථාව විසින් 2014,2015 සහ 2016 යන වර්ෂයන් සඳහා භූමිතෙල් සහනාධාරය හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, රජය විසින් ඉහත රු. මිලියන 4,459 ක ප්‍රතිපූරණයෙන් පසුව කිසිදු ප්‍රතිපූරණයක් සිදු කර නොමැත. තවද,

අයකර නොගත් සහනාධාර සියල්ල අයකර ගැනීමට සහ ගිණුම් ගත කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. බදු නීතියට අනුව ගෙවිය යුතු සියලුම අදාළ බදු යුතුය.

මිලියන 35,129 ක් වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. මිලියන 5,097.72 ක් පමණක් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ ලැබිය යුතු සහනාධාරය රු. මිලියන 30,031 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ පිරිවැටුම රු. මිලියන 2,122 ක් සහ පෙර වර්ෂවලට අදාළ පිරිවැටුම (2017 වර්ෂයේ සිට) රු. මිලියන 27,909 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. තවද, එම ආදායම මත ඇති සියලුම සෘජු සහ වක්‍ර බදු ද ගිණුම්ගත කර සහ ගෙවා නොතිබුණි.

රජය (මහා භාණ්ඩාගාරය) විසින් ද භූමිතෙල් සහනාධාරය ප්‍රතිපූරණය කිරීම පිළිබඳව කිසිදු තහවුරු කිරීමක් සිදු කර නොමැත. ඒ අනුව, සංස්ථාව විසින් 2017 වර්ෂයේ සිට භූමිතෙල් සහනාධාරය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනා ගෙන නොමැත. සහනාධාර ආදායම හඳුනා ගැනීමෙන් , එම ආදායම/ලාභය මත අමතර බදු ගෙවීමට සිදු විය හැකි අතර, එය අයකරගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ සැලකිය යුතු අවිනිශ්චිත බවක් පවතී. කෙසේවෙතත්, මෙම ශේෂයන් අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කරමින් පවතී. මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහනාධාරය ලැබීම තහවුරු වීමෙන් අනතුරුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සහනාධාරය හඳුනා ගැනීමක් සිදු කෙරේ. සහනාධාරය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනා නොගැනීමෙන්, ආදායම /ලාභය වැඩියෙන් දැක්වීම වලක්වා ගත හැකිය.

(ඇ) සංස්ථාව විසින් විදේශ මුදලින් ලබා ගත් ණය සඳහා පොලිය වෙන වෙනම ගණනය කිරීමට අදාළ විස්තර නොතිබීම හේතුවෙන් , සමාලෝචිත වර්ෂයේ අදාළ පොලි වියදමේ නිරවද්‍යතාවය සහ සම්පූර්ණත්වය පිළිබඳ විගණනයේදී තහවුරු කරගැනීමට නොහැකි විය. විගණනයේදී සිදු කරන ලද ගණනය කිරීම්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ දක්වා ඇති පොලි වියදම් හා සසඳන විට රු. මිලියන 948.9 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ සංස්ථාව විසින් ලබා දී තිබූ විනිමය අනුපාත පදනම් කරගෙන විගණනය විසින් ගණනය කරන ලද ගණන කිරීම් අතර ණය පියවීමේ වටිනාකම රු.මිලියන 92.6ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, සංස්ථාව විසින් එක් එක් ණය සඳහා ගෙවිය යුතු ණය ශේෂය, පොලි ගණනය කිරීම් පිළිබඳ විස්තර සහ ගිවිසුම් ඇතුළු ණය වලට අදාළ විස්තර නිසි පරිදි යාවත්කාලීන කර වාර්තා තබා ගෙන නොතිබුණි.

විගණනය විසින් සිදු කරන ලද විස්තරාත්මක පොලි ගණනය කිරීම තුළ පැවති පහත සඳහන් වැරදි හේතුවෙන් ලෙජර් ගිණුම් වල පොලි වියදම හා විගණනය විසින් කරනු ලැබූ ගණනය කිරීම් අතර රු. මිලියන 948.9 ක වෙනසක් පැවතුනි.

අ) ස්ථාවර විනිමය අනුපාතය - ණය පොලි අය කරන දින පැවති විනිමය අනුපාතිකය පදනම් කර ගනිමින් ලෙජරය තුළ ගිණුම්ගත කරනු ලැබේ.

ආ) දින 360 වෙනුවට දින 365 භාවිතා කිරීම - දෛනික පොලිය ගණනය කිරීමේදී පොලි අනුපාතිකය දින 360 කින් බෙදිය යුතු වුවත් ගනනය කර තිබුණේ දින 365 කින් බෙදීමෙන්ය.

ප්‍රාග්ධන ශේෂය, ණය කාලය සහ අදාළ අනුපාතිකය සලකා නැවත ගණනය කිරීම මගින් අය කරන ලද පොලි වල නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කරන ලදී. යම් වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය වූයේ නම්, එය අදාළ බැංකුවෙන් තහවුරු කර ඇත. ගණනය කිරීමේ නිරවද්‍යතාවය තහවුරු වූ පසු, එවැනි ගාස්තු සමාලෝචිත

එක් එක් ණය සඳහා , ගෙවිය යුතු ණය ශේෂය , පොලි ගණනය කිරීම් පිළිබඳ විස්තර සහ ණය ගිවිසුම් ඇතුළු අනෙකුත් වාර්තා නිසි ලෙස යාවත්කාලීන කර වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

වර්ෂය තුළ පොලී වියදම් ලෙස ගණන් ගන්නා ලදී.

දැනට පොලී ගණනය කිරීම ගණක යන්ත්‍රයක් භාවිතයෙන් සිදු කරනු ලබන අතර අනාගතයේදී Excel වැඩ පත්‍රිකාවක් පවත්වාගෙන යනු ඇත.

(ඇ) මාසික උපයෝගීතා ගාස්තු එකතු කිරීම (MUF)

2013 ඔක්තෝබර් 29 දින ගනු ලැබූ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ අංක 38/1140 අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් 2014 ජනවාරි 01 දින සිට සංස්ථාව සතු බෙදාහරින්නන්ගේ (CODO) පිරවුම්හල් සහ

භාණ්ඩාගාරයට අයත් බෙදාහරින්නන්ගේ (TODO)

පිරවුම්හල් වලින් මාසික උපයෝගීතා ගාස්තුවක් අයකර ගැනීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම තීරණය සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණු අතර MUF අයකරගෙන තිබුණේ අලෙවිකරුවන් 248 දෙනෙකු අතරින් 11 දෙනෙකුගෙන් පමණි. එමනිසා, 2014 වර්ෂයේ සිට සංස්ථාවට වාර්ෂිකව රු. මිලියන 300 ට වඩා අහිමි වී තිබුණු අතර දළ වශයෙන් 2014 සිට 2020 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාවට රු. මිලියන 2,300 කට වඩා අලාභයක් සිදු වී තිබුණි. පසුගිය විගණන වාර්තාවල මේ සම්බන්ධයෙන් දක්වා තිබුණද, ඉහත සඳහන් කළ පරිදි කාණ්ඩ දෙකෙහිම සියලුම බෙදාහරින්නන්ගෙන් මාසික උපයෝගීතා ගාස්තු අය කර ගැනීමට සංස්ථාව විසින් එලදායි පියවර ගෙන නොතිබුණි. එමෙන්ම, මේ සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කිසිදු ගැලපීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් විවිධ අවස්ථාවල මණ්ඩල පත්‍රිකා සහ මණ්ඩල දැනුවත් කිරීමේ පත්‍රිකා 07ක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

දැනට අය කරන ගාස්තුවලට අමතරව මාසිකව උපයෝගීතා ගාස්තුවක් අය කිරීමට අවශ්‍ය කැබිනට් අනුමැතිය හෝ මණ්ඩල තීරණයක් අප සතුව නොමැත. එබැවින් එවැනි ගාස්තුවක් අය කිරීම සඳහා නීතිමය පදනමක් නොමැත.

තවද, උපකල්පනය කරන ලද මාසික උපයෝගීතා ගාස්තු ලැබීමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර නොමැති අතර, 2019 වර්ෂය වන තුරු මේ සම්බන්ධයෙන් විගණන විමසුම් ලැබී නොමැත. ප්‍රයෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අනුමැතියක් ලැබී නොමැති බැවින් මෙම ගාස්තු ගිණුම්ගත කිරීමට හැකියාවක් නොමැත.

වගකිව යුතු පාර්ශ්වයන්ගෙන් පාඩුව අයකර ගැනීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. වගකිවයුතු පාර්ශ්වයන් විසින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණ අපේක්ෂිත පරිදි ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන බවට වග බලා ගත යුතු අතර එසේ නොවේ නම් අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම	වෙනස	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන		
(අ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු ශේෂය	3,242.5	560.8	2,681.8	මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් අනුමත කර ඇති පරිදි, සංස්ථාව විසින් 2016/17 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළ ආදායම් බදු වගකීම සමාන වාරික 36කින් පියවා ඇත. භාණ්ඩාගාරය අනුමත කර ඇත්තේ, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තු පද්ධතිය වාරික පදනම මත ගෙවීම, ප්‍රමාද ගෙවීම් ලෙස සලකා දඩ මුදල් එකතු කර ඇත. ඒ හේතුවෙන්, මෙම වෙනස්කම් ඇති වී ඇත.	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ නොසැසඳුණු ශේෂයන් නිවැරදි කිරීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
(i) ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (NBT)					
(ii) ආදායම් බදු	351.6	9,272.3	8,920.6		
(iii) උපයන විට ගෙවීම් බදු(PAYE)	0.1	46.9	46.8	සේවකයන්ගේ ඉල්ලීම අනුව, ගෙවිය යුතු දිගුකාලීන හිඟ මුදල් පියවා ඇත. එවැනි අනාගත ප්‍රතිපාදන සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමහර ශේෂයන් රඳවා තබාගෙන ඇත.	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ නොසැසඳුණු ශේෂයන් නිවැරදි කිරීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
(ඇ) ලැබිය යුතු ශේෂයන්	1.6	(0.5)	2.1	ගනුදෙනුකරුවන් ශේෂ සනාතන ලිපිය ලද දිනයේ පැවති ශේෂය තහවුරු කර ඇත. පසුකාලීනව ගිණුම්වලට ඇතුළත් වන ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් ගනුදෙනුකරුවන්ට අවබෝධයක් නොමැත. පසුව කරන ලද ගනුදෙනු කිසිදු ආරවුලකින් තොරව ගෙවනු ලැබේ. දැනට පාරිභෝගිකයන් සමඟ කිසිදු ගැටළුවක් නොමැත.	ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ නොසැසඳෙන සියලුම ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.5.4 පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත විගණන මතය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හේතු කොටගෙන සංස්ථාව සහ සමූහයේ අනුරූපී ශේෂයන් සහ ගනුදෙනු සටහන් සමග එකඟ නොවීම මත මා විසින් ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ (CPSTL) මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත තත්වාගණනය කළ මතයක් ප්‍රකාශ කරන ලදී. තවද, 2019 ජුනි 01 සිට 2020 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලසීමාව සඳහා සංස්ථාව වෙතින් ද්විගණනය වූ ප්‍රවාහන ගාස්තු අයකර ගැනීම සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතභාවය විස්තර කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 2.5.2 (අ) සටහනට අදාළ කරුණු පිළිබඳ අවධාරණය කෙරේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(i) LKAS 16 ට අනුව වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ඵලදායී ජීව කාලය නැවත තක්සේරු කිරීමකින් තොරව දළ වශයෙන් රු. මිලියන 7,727.6 ක් වූ අයිතම 15,148 කින් සමන්විත සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ වත්කම් සමාගම විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කර තිබුණි. එමෙන්ම, සමාගමේ ආරම්භක වර්ෂය වන 2003 සිටම සිය වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමට අදාළව විධිමත් ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කර නොතිබුණි.</p>	<p>දැරීමට සිදුවන ඉහළ පිරිවැය, සමාගම අයත් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත වත්කම් විශාල ප්‍රමාණයක් පැවතීම නිසා ඇති සංකීර්ණතා හේතුවෙන් 2003 වර්ෂයේදී CPSTL හි දේපල පිළිබඳව සිදුකළ මූලික තක්සේරු කිරීමේ සිට සමාගම විසින් කොලොන්නාව සහ මුතුරාජවෙල ප්‍රධාන තෙල් පර්යන්තවල, අක්වෙරළ තෙල් පහසුකම්වල සහ දිවයින පුරා පිහිටි තොග ඩිපෝ 11ක ඇති දේපල සම්බන්ධයෙන් කිසිදු තක්සේරුවක් සිදු කර නොමැත. 2021 අගෝස්තු 11 වන දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී කොලොන්නාව සහ මුතුරාජවෙල ප්‍රධාන තෙල් පර්යන්ත, අක්වෙරළ තෙල් පහසුකම් සහ දිවයින පුරා තොග ඩිපෝ 11 ක CPSTL දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ ප්‍රති තක්සේරු කිරීම සිදු කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය (BP/07/214) ලබා දී ඇති අතර කළමනාකරණය මෙම කාර්යය සම්පූර්ණ කිරීමට සහ 2022 මූල්‍ය වර්ෂය තුළ ස්ථාවර වත්කම්වල වටිනාකම එහි වෙළඳපල තත්ත්වයන් දක්වා ගෙන ඒමට සැලසුම් කර තිබේ.</p>	<p>සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ii) සමාගම විසින් 2017 වර්ෂයේදී මෙහෙයුම් කල්බදු පදනම මත අත්පත් කරගත් මෝටර් රථ වාහන 6කට අදාළව SLFRS 16 හි 47 ඡේදය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල භාවිත කිරීමේ අයිතිය හිමි වත්කම් (the right</p>	<p>කොන්ත්‍රාත්තුව අවසානයේ මෝටර් වාහන අයිතිය CPSTL වෙත පැවරීමට CPSTL ආයතනය කිසිදු ලිපි සමාගමක් සමඟ ගිවිසුම්ගත බැඳීම්වලට එළඹෙන්නේ නැත. M/s රාජගිරිය ට්‍රවර්ස් පුද්ගලික සමාගම වෙතින් කුලියට ගත් මෝටර් රථ 06 මෙහෙයුම් කල්බදු ගිවිසුම යටතේ පවතින අතර</p>	<p>සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

of use assets) ලෙස කොන්ත්‍රාත් කාලය අවසානයේ මෙම හඳුනාගෙන නොතිබූ අතර ඊට අනුරූපී කල්බදු වගකීම ද හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

(iii) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන්වලට අනුව, පසුගිය වර්ෂවල වැරදි ලෙස සටහන් වූ පොලී ආදායම සහ නළ මාර්ග ආදායම් අතිතානුයෝගීව නිවැරදි කර ඇති බව දක්වා තිබේ.

කෙසේ වෙතත්, සංස්ථාව සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම වෙතින් 2019 ට පෙර වසරවලට අදාළව මෙහෙයුම් ආදායමේ පොලී සංරචකය රු. 579,805,642 කින් (VAT සහ NBT ඇතුළුව) (the interest component of the throughput income) සහ නළ මාර්ග (Pipeline Income) ආදායම රු.100,220,058කින් වැඩිපුර අය කිරීම මගින් ඇතිවූ දෝෂය LKAS 08 හි 42 ඡේදයට අනුකූලව හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශයේ සමුච්චිත බලපෑමට ගැලපීම වෙනුවට පෙර වසරේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු යටතේ “කපාහල වියදම්” (“written off expense”) ලෙස දක්වා තිබුණි.

LKAS 08 හි 43 ඡේදයට අනුව කාලපරිච්ඡේදය - විශේෂිත බලපෑම් හෝ දෝෂයේ සමුච්චිත බලපෑම තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන තාක් දුරට හැර පූර්ව කාල පරිච්ඡේදක දෝෂයක් අතිතානුයෝගී නැවත ප්‍රකාශ කිරීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම මගින් නිවැරදි කළ යුතුය.

LKAS 08 හි 47 ඡේදයට අනුව, අස්ථිත්වයක සියලු පූර්ව කාල පරිච්ඡේද සඳහා දෝෂවල ප්‍රමාණය (උදා, ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් යෙදීමේ වරදක්) තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන විට, 45 ඡේදයට අනුව, සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ප්‍රායෝගිකව කළ හැකි මුල්ම දින සිට අනාගතයට බලපාන ලෙස නැවත ප්‍රකාශ කිරීම ප්‍රායෝගික වේ. එබැවින් එම දිනයට පැන නගින ලද වත්කම්, බැරකම් සහ ප්‍රශ්න කොටස් සමුච්චිත ලෙස නැවත ප්‍රකාශ කිරීම නොසලකා හැරුණි. ඡේද 50-53 මගින් පෙර කාල පරිච්ඡේද එකක් හෝ කිහිපයක් සඳහා දෝෂයක් නිවැරදි කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන අවස්ථා පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

ඉහත අවස්ථා දෙක මත පදනම්ව, 45 ඡේදයට අනුව, කාලසීමාව - විශේෂිත බලපෑම් හෝ දෝෂයේ සමුච්චිත බලපෑම තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන්නේ නම්, ආයතනය ප්‍රායෝගිකව කළ හැකි මුල් දින සිට අනාගත සංසන්දනාත්මක තොරතුරු නැවත ප්‍රකාශ කළ යුතුය. තවද, එම දිනයට පෙර පැන නගින වත්කම්, බැරකම් සහ කොටස් වල සමුච්චිත අගය නැවත ප්‍රකාශනය නොසලකා හැරුණි. ඉහත පැහැදිලි කර ඇති පරිදි, පෙර වර්ෂයේ “කපාහල වියදම්” (“written off expense”) ලෙස දැක්වීම LKAS 08 හි 43 සිට 48 දක්වා ඡේදයවලට අනුකූලවේ.

සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය

(ආ) ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(i) 2019 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2019 වසරේ ඉදිකිරීම් අවසන් කර තිබූ ඉන්ධන ටැංකියක් ඉදිකිරීමට අදාළ රඳවා ගැනීමේ මුදල වූ (the retention money) රු. 31,446,395 ක් ඉන්ධන ටැංකිවල පිරිවැයට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉන්ධන ටැංකිවල වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබූ අතර 2019 වර්ෂයේදී ක්ෂයවීම් ප්‍රමාණයද අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමුච්චිත ක්ෂයවීම් අවතක්සේරු වී ඇති අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වත්කම්වල ශුද්ධ අගය අධිකක්සේරු වී තිබුණි.

කෙටුම්පත් මූල්‍ය වෙත සියලුම ඇතුළත් කිරීම් ඇතුළත් කර ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර පාලනයන් ස්ථාපිත කර ඇතත්, අති විශාල ගනුදෙනු ප්‍රමාණය හේතුවෙන්, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී මූල්‍ය අංශයේ නොසැලකිලිමත් අධීක්ෂණය හේතුවෙන් අනපසු වීම සිදුවිය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, මෙය පසුව 2020 මූල්‍ය වර්ෂයේ දී නිවැරදි කර ඇත. අනාගතයේදී වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී සියලු වගකීම් නිසි ලෙස ගිණුම්ගත කෙරෙන බව සහතික කිරීමට කළමනාකරණ සහ මූල්‍ය කණ්ඩායම සෑම පියවරක්ම ගනු ඇත.

සියලුම වත්කම් අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ප්‍රාග්ධනිත කළ යුතුය.

(ii) පෙර වසරට අදාළව වැඩිපුර අය කරන ලද රු. 26,789,209 ක නල මාර්ග ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැඩිපුර අය කරන ලද කරන ලද නල මාර්ග ආදායමක් ලෙස වැරදි ලෙස ඇතුළත් කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම අගයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. පසුගිය වසරේ (2019) වැඩිපුර අය කළ නල මාර්ග ආදායම රු. 103,920,895 ක් වුවද එම වසර (2019) සඳහා කපා හැර ඇති සත්‍ය නල මාර්ග ආදායම රු. 30,490,045 ක් වී තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෙර වසරේ ලාභය රු.73,430,849 කින් අව තක්සේරුවී තිබුණි.

LKAS 08 හි 47 වැනි ඡේදයේ පැහැදිලි කර ඇති පරිදි, අස්ථිත්වයක සියලු පූර්ව කාල පරිච්ඡේද සඳහා දෝෂවල බලපෑම (උදා: ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් යෙදීමේ වරදක්) තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන විට, 45 ඡේදයට අනුකූලව, ප්‍රායෝගිකව කළ හැකි මුල්ම දින සිට අනාගතයට බලපාන ලෙස සංසන්දනාත්මක තොරතුරු නැවත ස්ථාපිත කළ යුතුවේ. එබැවින් එම දිනයට පෙර පැන නගින වත්කම්, බැරකම් සහ ප්‍රශ්න කොටස්වල සමුච්චිත අගය නැවත ප්‍රකාශ කිරීම නොසලකා හැරුණි. පෙර කාල පරිච්ඡේද එකක් හෝ කිහිපයක් සඳහා දෝෂයක් නිවැරදි කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන අවස්ථා පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ ඡේද අංක 50 - 53 මගින් සපයනු ලැබේ.

සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

(iii) එකතුව රු. 59,510,180 ක් වූ දිගු කාලීන ගෙවිය යුතු ශේෂයන් නැවත කපාහැරීම, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වැරදි ලෙස වැඩිපුර අය කරන ලද නල මාර්ග ආදායම කපා හැරීමට එරෙහිව කපා හැර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ අනෙකුත්

වඩා හොඳින් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වෙනම රේඛීය අයිතම දෙකක් නොපෙන්වා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කපා හැරීමේ සහ ආපසු කපා හැරීමේ ඇති ශුද්ධ බලපෑම දක්වා ඇත. එය මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිශීලනය කරන්නන් නොමග යවන්නේ නැති අතර LKAS 01 ට අනුකූල වේ.

සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

මෙහෙයුම් ආදායම් සහ අනෙකුත් මෙහෙයුම් වියදම් සමාන අගයකින් අවතක්සේරු වී තිබුණි.

(iv) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ අනුව, වර්ෂ අවසානයට විදේශ මුදල් වලින් ප්‍රකාශිත බැංකු ගිණුම්වල (Foreign Currency Denominated Bank Accounts) ශේෂය රු. 338,378,355 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ලංකා බැංකුව විසින් සපයන ලද ශේෂය තහවුරු කිරීම මත පදනම්ව විගණනයේදී සිදු කරන ලද ගණනය කිරීම්වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී එම ශේෂය රු. 410,613,825 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව, එම සංඛ්‍යා දෙක අතර රු. 72,235,470 ක පැහැදිලි නොකළ වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, ලංකා බැංකුවේ ඇමරිකානු ඩොලර් (USD) මගින් ප්‍රකාශිත ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක් වසර කිහිපයක් පුරා නොවෙනස්ව පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

මූල්‍ය කණ්ඩායම විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන කෙටුම්පත් සකස් කිරීමේදී සහ අභ්‍යන්තර විගණන සමාලෝචනය කිරීමේදී මෙම අතපසු වීම නොදැනුවත්ව සිදුව ඇත. එම හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී USD මුදල් විනිමය අනුපාතය ලෙස රු. 191.196 වෙනුවට රු. 157.56 භාවිතාකර තිබුණි.

අතහැර දමා ඇති සියලුම ශේෂයන් වාර්තා කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය -----	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
<p>(i) විගණනයට ඉදිරිපත්කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට (IRD) ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු මුදල රු. 383,213,359 කි. එම ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු ශේෂයේ සංයුතියට අදාළ විස්තර විගණනයට ලබා දී ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, IRD වෙතින් ලැබුණු ශේෂ තහවුරු කිරීම අනුව, IRD වෙත පියවිය යුතු ශුද්ධ අගය (ගෙවිය යුතු සහ ලැබිය යුතු) රු. 541,461,671 කි. ඒ අනුව, එම ශේෂ දෙක අතර රු.158,248,312 ක නිරවුල් නොකල වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ (IRD) පරිගණකගත දත්ත සමුදා පද්ධති ශේෂයන් CPSTL පොදු ලෙජර ශේෂයන් සමඟ සසඳන විට, දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ දෝෂ, ස්වයං තක්සේරු නිවේදන යාවත්කාලීන කිරීමේදී කාල ප්‍රමාදය / යාවත්කාලීන ප්‍රමාදය හේතුවෙන් මෙම වෙනස්කම් සිදු වන්නට ඇතැයි අපි අදහස් කරන්නෙමු. එමෙන්ම IRD පද්ධතිය තුළ පෙර වසරවල සිදුකරන ලද අභියාචනා ක්‍රියාවලිය තුලින් විසඳීමට නියමිතව ඇති බදු තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විය හැකිය. තවද, ලෙජර් ශේෂයන් සමඟ IRD ශේෂයන් අතර සැසඳුමක් සකස් කිරීමේ අරමුණ ඇතිව IRD වෙතින් විස්තර ඉල්ලා ඇති අතර එය තවමත් ලැබී නොමැත.</p>	<p>IRD සමඟ ඇති මෙම වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>

- (ii) 2019 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව ආදායම් බදු වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන රු. 1,045,291,808 ක් වන අතර, එම වර්ෂය සඳහා සත්‍ය බදු ගෙවීම රු. 1,005,993,161 කි. ඒ අනුව පසුගිය වසර සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගැලපිය යුතු ආදායම් බද්ද සඳහා උණ ප්‍රතිපාදනය රු.39,298,647ක්ව තිබුණද, ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී ගලපන ලද අගය රු. 36,441,226 ක් වී තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආදායම් බදු සඳහා ප්‍රතිපාදන ලෙස නොගලපන ලද රු. 2,857,421 ක අගයක් නිරීක්ෂණය විය.

එකඟ වේ. 2019 වසරේ අධි ප්‍රතිපාදන ලෙස එකඟ වූ රු.2,857,421 ගැලපිය යුතුය

ගැටලුව නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

- (iii) ගිණුම්කරණයේදී සලකා බලනු ලබන එහෙත් ප්‍රාග්ධන දීමනා සඳහා හිමිකම් නොලබන දේපල, පිරියත සහ උපකරණවල (සින්තක්කර ගොඩනැඟිලි සහ මෝටර් රථ) ශුද්ධ පොත් වටිනාකම (NBV) සහ විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ එම ශේෂය අතර රු. 66,931,834 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වුණි.

2020 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී මූල්‍ය කණ්ඩායමේ අතපසු වීම හේතුවෙන් මග හැරී ඇත. විලම්භිත බදු වගකීම රු. 16,063,640 කින් වැඩි කිරීමට නියමිත අතර මෙය ඊළඟ වසරේ නිවැරදි කරනු ඇත.

ගැටලුව නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය

- (iv) සමාලෝචිත වර්ෂ සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශය අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා IRD වෙත ගෙවිය යුතු වැට් (VAT) බදු මුදල රු. 53,278,154 කි. කෙසේ වෙතත්, IRD වාර්තා වලට අනුව, IRD වෙත ලැබිය යුතු ශුද්ධ බදු මුදල (ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු) රු. 138,747,556 කි. ඒ අනුව, එම ශේෂ දෙක අතර රු. 85,469,402 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වුණි.

2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සඳහන් අගය එකතු කළ බදු (VAT) මුදල මගින් 2021 ජනවාරි 20 හෝ ඊට පෙර ගෙවීමට නියමිතව තිබූ 2020 දෙසැම්බර් සඳහා වැට් (VAT) බදු වගකීම නියෝජනය කරනු ලබයි. තවද, සංසන්දනයක් සකස් කිරීම සඳහා විස්තර අප විසින් IRD යෙන් ඉල්ලා කරන ලද නිල ඉල්ලීමට මේ දක්වා පිළිතුරු නොලැබීම හේතුවෙන් ඔබ විසින් වාර්තා කර ඇති රු.138,747,556 ක වෙනස පිළිබඳව IRD ශේෂය සහ ලෙජරය අතර සැසඳීමක් සිදුකිරීමට නොහැකිවී තිබේ.

IRD සමඟ ඇති මෙම වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

- (v) සමාගමේ වාර්තාවලට අනුව, 2020 ඔක්තෝබර් 01 සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලය තුළ ආදායම රු.3,140,630,614 වුණි. කෙසේ වෙතත්, IRD වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද වැට් (VAT) බදු වාර්තාවට අනුව, වැට් බදු ගණනය කිරීම සඳහා සලකා බැලූ ආදායම රු.

2020 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා වැට් බදු ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම හෙළිදරව් කිරීමේදී වැරදීමක් සිදුවී ඇති නමුත් වැට් බදු වගකීමේ වෙනසක් නොමැත. වැට් බදු වාර්තාව ඒ අනුව සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ගැටලුව නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

3,120,446,154 කි. ඒ අනුව, එම වාර්තා දෙක අතර රු.20,184,460 ක නොසැසඳුණු වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

(vi) IRD වෙතින් ලැබුණු ශේෂය තහවුරු කිරීම අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ IRD වෙත ගෙවිය යුතු PAYE ශේෂය රු. 109,449,724 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශය අනුව IRD වෙත ගෙවිය යුතු ශේෂයක් නොතිබුණි. ඒ අනුව, එම වාර්තා දෙක අතර රු. 109,449,724 ක නොසැසඳුණු වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

අපගේ වාර්තාවලට අනුව 2020 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට PAYE වගකීමක් නොතිබුණි. බදු නීතිය වෙනස් කිරීමත් සමඟ 2020 ජනවාරි සිට සමාගමේ සේවකයින් වෙනුවෙන් PAYE බදු ගෙවීම නතර කර ඇත. තවද, සංසන්දනයක් සකස් කිරීම සඳහා විස්තර අප විසින් IRD යෙන් ඉල්ලා කරන ලද නිල ඉල්ලීමට මේ දක්වා පිළිතුරු නොලැබීම හේතුවෙන් එවනි සැසඳීමක් සිදුකිරීමට නොහැකිවී තිබේ.

IRD සමඟ ඇති මෙම වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(vii) සමාගමේ සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව, වසර අවසානයේදී IRD වෙතින් රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) වලට අදාළව ලැබිය යුතු අගය රු.24,838,931 ක් වූ අතර IRD වෙතින් ලැබුණු තහවුරු කිරීම අනුව IRD වෙත ගෙවිය යුතු WHT අගය රු. 31,499,999 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව, එම වාර්තා දෙක අතර රු.56,338,930 ක නොසැසඳුණු වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ලැබිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බද්ද (WHT) ලෙස දක්වා ඇති අගය සමාගමට ගෙවන ලද නිශ්චිත ගාස්තු සහ පොලිය ලෙස රඳවා ගැනීමේ නියෝජිතයන් විසින් අඩු කරන ලද බදු මුදල් ප්‍රමාණය නිරූපනය කරනු ලැබේ. ආදායම් බදු වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමේදී ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දට එරෙහිව මෙම බදු බැර ඉල්ලා සිටිනු ඇත. IRD වාර්තාවට අනුව ගෙවිය යුතු WHT මුදල වූ රු. 31,499,999ක මුදල 2019.03.28 දින ගෙවා (වෙක් අංක 069094) ඇති අතර මේ පිළිබඳව IRD පද්ධතියට දත්ත (ඇතුළත් කිරීමේදී) යාවත්කාලීන කිරීමේදී දෝෂයක් සිදුවී තිබේ. ඉහත වරද නිවැරදි කරන ලෙස IRD වෙත ඉල්ලීමක් යවා ඇත.

IRD සමඟ ඇති මෙම වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) ලැබිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය

සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය අවසානයේ පැවති රු. මිලියන 7.2 ක වෙනත් ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂයන් වසර 5 කට වැඩි කාලයක සිට අයකර නොගෙන පවතී. එබැවින්, ප්‍රමාණවත් තහවුරුකිරීම් නොමැතිවීම හේතුවෙන් මෙම ශේෂය නැවත අයකර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ විගණනයේදී තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි වූණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

මෙහි ඇතුළත් බොහොමයක් ශේෂ 2010 වර්ෂයේ SAP ERP ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර සිට ඉදිරියට ගෙන යනු ලැබූ ශේෂ වේ. මෙම ශේෂයන් නැවත අයකර ගැනීමේ සම්භාවිතාව ඉතා දුරස්ථ ය. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ පූර්ව අනුමැතිය ඇතිව දිගු කාලීනව හිඟව පවතින මෙම ලැබිය යුතු හිඟ ශේෂය කපා හැරීමට විගණන සහ කළමනාකරණ කමිටුවද නිර්දේශ කළේය.

නිර්දේශය

දිගුකාලීන ලැබිය යුතු ශේෂයන් අයකර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය

(ඉ) ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය -----	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
<p>(i) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී වසර 5 කට වැඩි කාලයක් පවතින එකතුව රු.178,610 ක් වූ හර ශේෂයන් 2 ක්ද ඇතුළුව එකතුව රු.2,675,710 වූ වෙළඳ හා වෙනත් ගෙවියයුතු හර ශේෂ 7 ක් පැවතුණි. තවද, එහි එකතුව රු. 2,497,100 වූ වසර 1 සිට 5 දක්වා නොපියවා පවතින හර ශේෂයන් 5ක්ද ඇතුළත්ව තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාගම එකී හර ශේෂ පියවීමකින් තොරව විකුණුම්කරුවන් සමඟ පසුකාලීන ගනුදෙනු සිදු කර තිබුණි. ඒ අනුව එම හර ශේෂවල පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී ගැටලුකාරී වේ.</p>	<p>විකුණුම්කරුවන් අදාළ වැරදි ඉන්වොයිස් ආපසු හැරවීමේදී ශේෂ නිරවුල් කිරීමකින් තොරව SAP (MIRO) ට ඇතුළත් කිරීම හේතුවෙන් විකුණුම් ගිණුම්වල බොහොමයක් හර ශේෂයන් දැක් වේ.</p>	<p>සියලු නිරවුල් නොකළ ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී වසර 05 ට වැඩි කාලයක් හිඟව පවතින රු. 15,748,981 ක්වූ ගෙවිය යුතු ශේෂ 21 ක් සහ වසර 1 සිට වසර 5 දක්වා හිඟව පවතින රු.56,566,358 ක්වූ ගෙවිය යුතු ශේෂ 40 ක් පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, ඒවා සමථයකට පත් කිරීමට CPSTL කළමනාකාරිත්වය නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව එම ශේෂවල පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය සැක සහිත වූණි.</p>	<p>සමාගම විසින් තවදුරටත් ගෙවීමට අවශ්‍ය නොවන ඇතැම් විකුණුම්කරුවන්ට අදාළ දිගු කාලීන ගෙවියයුතු හිඟ ශේෂ පවතී. ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතී (SLFRS 9), හෝ IFRS-9, ගෙවිය යුතු ඕනෑම ගිණුමක් කපා හැරීමට පෙර සපුරාලිය යුතු නිර්ණායක ලැයිස්තුවක් සපයනු ලැබේ.</p>	<p>සියලු නිරවුල් වියයුතු ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(iii) අංක 31/210 සහ 2021 අප්‍රේල් 08 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට අනුව, සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු. 59,510,180 ක්වූ ගෙවිය යුතු ශේෂ ආපසු ලියාහැර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ආපසු ආපසු ලියාහැරීම සඳහා පදනම් කරගැනීමට අදාළ සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුව, මූල්‍ය වගකීම් සමාගම විසින් හඳුනා නොගත යුත්තේ ගෙවීමට ඇති බැඳීම කල් ඉකුත් වූ විට, අවලංගු වූ විට හෝ ඉවත් වූ විට පමණි. ඒ නිසා ඒවා කාල රාමුව මත පදනම්ව ලියා හැර නොමැත. එබැවින්, එක් එක් විකුණුම්කරුවන්ගේ ගෙවිය යුතු ගිණුම් පිළිබඳව වෙන් වෙන්ව සලකාබැලීමෙන් පසුව විගණන සහ කළමනාකරණ කමිටුවේ නිර්දේශය සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව මෙම ශේෂයන් ආපසු ලියා හැර තිබේ.</p>	<p>සියලු නිරවුල් වියයුතු ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>

(ඊ) සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් හා සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු හෙළිදරව් නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(i) සමාගමේ වාර්තා වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය සහ ගෙවිය යුතු ශේෂය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 7,308.85 සහ රු. මිලියන 349.92 වුණි. කෙසේ වෙතත්, ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පවත්වාගෙන යන වාර්තා අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී සමාගමට ගෙවිය යුතු සහ සමාගමෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 6,565.79 සහ රු. මිලියන 600.75 වී තිබුණි. ඒ අනුව, අස්ථිත්ව දෙක අතර නො එකඟ වූ ශේෂ වල ශුද්ධ වෙනස රු. මිලියන 993.89 ක් වූ අතර එහි දී අන්තර් සමාගම් ලැබිය යුතු හා ගිවියයුතු ශේෂ අතර වෙනස පිළිවෙලින් රු. මිලියන 743.06 ක් සහ රු. මිලියන 250.83 කින් සමන්විත වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ 2021 ජූලි 22 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය අනුව මහභේදයට තුඩු දී ඇති හිඟ ණය පොලී රු. මිලියන 637.04 ක් ආපසු සමගම (CPSTL) වෙත ගෙවීමට තීරණය කර තිබුණි.</p>	<p>රු. 637,043,541 ලැබිය යුතු ණය පොලී මත ගෙවිය යුතුය. ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාව මේ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති අතර නියමිත මුදල් ගෙවීමට අපේක්ෂාවෙන් සිටී. රු. 53,548,548 ක්වූ ගණන් නොගත් SAP නඩත්තු ගාස්තු ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාව මේ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති අතර නියමිත මුදල් ගෙවීමට අපේක්ෂාවෙන් සිටී. රු. 103,920,894 ක්වූ නල මාර්ග ගාස්තු 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට CPC වෙතින් ලැබිය යුතු මෙම ලැබිය යුතු මුදල් කපා හැරීමට CPSTL විසින් AMC අනුමැතිය සහ CPSTL මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගෙන ඇත. රු. 156,389,459 ක් වූ ඉතිරි නොවිසඳුනු ශේෂය 2021 වසර තුළ ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සමඟ පවතින ඉතිරි ආරවුල් විසඳීමට කටයුතු කර ඇත.</p>	<p>සියලු නිරවුල් නොකල ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ii) සමාගමේ වාර්තාවලට අනුව, LIOC වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල රු. මිලියන 655.64 ක් වූ අතර, LIOC වෙතින් ලැබුණු තහවුරු කිරීම අනුව සමාගමට ගෙවිය යුතු මුදල රු. මිලියන 695.82 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ ආයතන දෙක අතර අන්තර් සමාගම් ශේෂයන් හි රු. මිලියන 40.18 ක් නොවිසඳුනු ශේෂයක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>රුපියල්. 43,458,458 ක් වූ ණය පොලී ආපසු ගෙවීම බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් විසින් ලබා දී ඇති උපදෙස් වලට අනුකූලව, CPSTL AMC විසින් රු.37,057,076 ක් බදු ඇතුළත් වටිනාකම ලියහැරීමට තීරණය කර තිබේ. ඒ අනුව, CPSTL විසින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට LIOC යෙන් ලැබිය යුතු මුළු ප්‍රමාණයෙන් රු. 43,458,458 ක් ලියාහැර ඇත. LIOC සමග නොවිසඳී ඇති ඉතිරිව ඇති රු. 3,308,922 ශේෂය 2021 වසර තුළ විසඳීමට බලපොරොත්තු වේ.</p>	<p>සියලු නිරවුල් නොකල ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය</p>
<p>(iii) CPC සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ පොදු ලෙජරයේ දක්වා ඇති වටිනාකම සහ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල (සටහන අංක 19) අදාළ පාර්ශ්ව පිළිබඳව හෙළිදරව් කිරීම යටතේ දක්වා ඇති ශේෂය අතර 2020 සහ 2019</p>	<p>එම කාලය සඳහා ශේෂයන් අතර වෙනසක් නොතිබුණි.</p>	<p>සියලු නිරවුල් නොකල ශේෂයන් නිෂ්කාශනය කර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත</p>

දෙසැම්බර් 31 අවසන් වූ වසර සඳහා, පිළිවෙලින් රු. මිලියන 70.87 කින් සහ රු. මිලියන 374.69 කින් වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය වුණි.

යුතුය

1.5.5 සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

සංස්ථාවේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය ලෙස 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා රු. මිලියන 2,371 ක බදු පසු ලාභයක් සහ සංස්ථා විස්තීරණ ආදායම රු. මිලියන 20,562 වාර්තා කලද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.මිලියන 275,561 ක සෘණ ශුද්ධ වත්කම් ප්‍රමාණයක් පෙන්නුම් කෙරේ. පසුගිය වර්ෂ තුළ සංස්ථාව විසින් ලැබූ අධික පාඩුවට විදේශ විනිමය වෙනස්වීමේ අඛණ්ඩ අහිතකර බලපෑම, නුසුදුසු මිල ප්‍රතිපත්ති සහ පෙර වසර වලදී සිදු කළ හෙපින් ගනුදෙනුව හා සම්බන්ධ වියදම හේතුවෙන් ලැබූ විශාල අලාභයේ සෘණ බලපෑම වැනි කරුණු හේතුවෙන් සංස්ථාවේ ශුද්ධ වත්කම් තවදුරටත් ක්ෂයවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි. එසේ හෙයින් රාජ්‍ය මූල්‍ය සහාය නොමැතිව සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පවත්වා ගෙන යාම ගැටළු සහගත වේ.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව , ශ්‍රී ලංකාවේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සඳහා පිහිටුවන ලද රාජ්‍ය සංස්ථාවකි. ප්‍රධාන බැංකු තෙල් නිෂ්පාදන මිල රජය විසින් තීරණය කරනු ලබන්නේ මුළු පිරිවැයට වඩා අඩුවෙන් වන බැවින්, සංස්ථාවට අතීතයේ සිටම පාඩු විඳීමට සිදු විය. එබැවින්, සංස්ථාවේ 2020.12.31 දිනට සෘණ ශුද්ධ වත්කම් රු. මිලියන 275,561 කි. මෙම සෘණ ශුද්ධ වත්කම් පෙන්නුම් කලද, රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතභාවය සහතික කිරීමේ අරමුණින් රජයේ සහයද ඇතුළුව අඛණ්ඩ පැවැත්මකින් මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. වසර අවසානයේදී, මූල්‍ය හා විගණන කාර්යමණ්ඩලයේ සහභාගිත්වයෙන් සෑම ස්ථානයකදීම මෙම තොග භෞතික සත්‍යාපනය සිදු කරනු ලබයි. කොවිඩ්-19 වසංගත තත්වය හේතුවෙන්, ප්‍රවාහන හා නවාතැන් පිලිබඳ ගැටළු පැවති නිසා, මූල්‍ය හා විගණන කාර්යමණ්ඩලය විසින් පිරිපහදුවේ සහ පර්යන්තයන්හි පමණක් භෞතික සත්‍යාපනය සිදු කිරීමට කටයුතු කර තිබූ නමුත්, පසුව එම ස්ථාන වලින් (කාර්ය මණ්ඩලය) කොවිඩ් ආසාදිතයින් හමුවූ බැවින් එම භෞතික සත්‍යාපනයන් අවලංගු කරන ලදී. නමුත් මූල්‍ය හා විගණන කාර්ය මණ්ඩලයේ සහභාගිත්වයෙන් තොරව සෑම ස්ථානයකම මෙහෙයුම් කාර්ය මණ්ඩලය විසින් සාමාන්‍ය පරිදි භෞතික සත්‍යාපනය සිදු කර ඇති අතර මෙම තත්වය දැනටමත් විගණකාධිපතිවරයා විසින් දැනුම් දී ඇත. තවද, තොග නිෂ්පාදන ලබා ගැනීමේදී (ආනයන සහ පිරිපහදු නිෂ්පාදනය), නිකුත් කිරීමේදී හා මාරු කිරීමේදී , ස්වාභාවික උෂ්ණත්වය සහ සනත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් ගිණුම්ගත කරනු ලබයි.

නිර්දේශය

සංස්ථාවේ හිමිකම ඉහළ නැංවීම සඳහා කළමනාකාරිත්වයේ විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) ඉන්ධන පර්යන්තවල බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන පරිමාව ටැංකි තුළදී මනිනු ලබන අතර එය සෙල්සියස් අංශක 15 හෝ ඊට වැඩි අංශක 60 සම්මත උෂ්ණත්වයකදී සමාන පරිමාවකට පරිවර්තනය කළ යුතුය. උෂ්ණත්වයේ උච්චාවචනය තෙල් නිෂ්පාදන ප්‍රසාරණය වීමට හෝ හැකිලීමට හේතු වන අතර එමඟින් මනින ලද පරිමාවේ වෙනස්කම් ඇති වේ. මෙය උණුසුම් හා සිසිල් ටැංකි ගබඩා කිරීමකදී විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. ටැංකි ක්‍රමාංකනය කිරීමේදී හෝ ටැංකි මැනීමේදී උෂ්ණත්ව බලපෑම සැලකිල්ලට නොගැනීමෙන් සාධාරණ නොවූ මැනීමක් සිදු වන අතර විශේෂයෙන්ම වසර අවසන් තොග මට්ටම සහ සත්‍ය නිෂ්පාදන අලාභය/ලාභ තීරණය කිරීමේදී මෙය බලපානු ලබයි. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී සංස්ථාව විසින් වාර්ෂික භෞතික තොග සත්‍යාපනය සිදු නොකර පොත්වල ඇති අගයන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන තොග ලෙස මුල්ය ප්‍රකාශනවලට ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ඉහත සඳහන් කළ පරිදි සත්‍ය අවසාන තොග ප්‍රමාණය, වටිනාකම සහ නිෂ්පාදන අලාභය/ලාභය ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් සාවද්‍ය විය හැකිය. තවද, තොග ගණන් කිරීම සහ අදාළ තොග ගණන් කිරීමේ ලියකියවිලි නොමැති වීම හේතුවෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අවසන් ඉන්ධන තොගයේ පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

සෑම ස්ථානයකම මෙහෙයුම් කාර්ය මණ්ඩලය විසින් දිනපතා තොග නිෂ්පාදනයන් භෞතික සත්‍යාපනය සිදු කර, එම දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කර සැසඳුම් ප්‍රකාශයන් පිළියෙළ කරනු ලබයි. දිනපතා ගණනය කරනු ලබන තොග සැසඳුමෙන් පසු, මෙහෙයුමෙන් පසු ඇතිවන අසාමාන්‍ය ලාභය හෝ අලාභය තහවුරු කරගනිමින් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කර මාසිකව දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කරනු ලැබේ. වසර අවසානයේදී, සෑම ස්ථානයකදීම මෙම භෞතික සත්‍යාපනය කිරීම සඳහා මූල්‍ය හා විගණන අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය සහභාගී වේ. කොවිඩ් 19 වසංගත තත්වය හේතුවෙන් ප්‍රවාහන හා නවාතැන් ගැටළු පැවති නිසා පර්යන්තයේ සහ පිරිපහදුවේ භෞතික සත්‍යාපනය සඳහා පමණක් මූල්‍ය හා විගණන කාර්ය මණ්ඩලය යෙදවීමට කටයුතු කර තිබුණි. අවසානයේදී, එම ස්ථාන වලින් කොවිඩ් රෝගීන් (කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්) හඳුනා ගත් බැවින් එය අවලංගු කරන ලදී. නමුත් මූල්‍ය හා විගණන කාර්ය මණ්ඩලයේ සහභාගීත්වයෙන් තොරව සෑම ස්ථානයකම මෙහෙයුම් කාර්ය මණ්ඩලය විසින් සාමාන්‍ය පරිදි භෞතික සත්‍යාපනය සිදු කර ඇති අතර මෙම තත්වය දැනටමත් විගණකාධිපතිවරයා විසින් දැනුම් දී ඇත. තවද, ස්වාභාවික උෂ්ණත්වය සහ සනත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් තොග නිෂ්පාදන (ආනයන සහ පිරිපහදු නිෂ්පාදන) ලැබීම්, නිකුත් කිරීම් සහ හුවමාරු කිරීම් ගිණුම්ගත කරනු ලබයි. මාසික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සඳහා තොග ප්‍රමාණ සැසඳුම් පිළියෙළ කරන අතර, 2020 වර්ෂය සඳහා ප්‍රමාණාත්මක විචලනයන් හඳුනා ගෙන නොමැත.

නිර්දේශය

වාර්ෂිකව භෞතික තොග සත්‍යාපනය සංස්ථාව විසින් සිදු කළ යුතු අතර ඒ අනුව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

විෂය	මුදල	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----	-----	-----
(ආ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් ලැබිය යුතු අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යන ශේෂය	රු.මිලියන 1,135.8	බදු වාර්තා , ඉන්වොයිසි සහ අනෙකුත් අදාළ වාර්තා	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් රු. මිලියන 1,135.8ක මුදල නොලැබෙන බැවින් , නාවික අංශය සමඟ සත්‍යාපනය කිරීමෙන් පසු, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව 2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ මෙම වටිනාකම ලියාහැර ඇත.	මෙම වටිනාකම අයකර ගැනීමට/ නිරවුල් කිරීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
(ඇ)ගෙවිය යුතු ශේෂ	30.13	ගෙවිය යුතු ශේෂවල විස්තරාත්මක වාර්තා සහ වෙනත් අදාළ ලේඛන	ගෙවිය යුතු වටිනාකම ඉදිරියේදී නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	හිඟ මුදල් කඩිනමින් පියවීමට පියවර ගත යුතුය.
(ඈ)පවරා ඇති දේපල	1.02	වත්කම්වල විස්තරාත්මක වාර්තා හා අදාළ අනෙකුත් ලේඛන	අදාළ අදහස් දැක්වීමක් සිදුකර නොමැත.	සංස්ථාවේ දේපළ පිළිබඳ නිසි වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ඉ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල, “ RF Dummy හා HO Dummy ” යනුවෙන් ගිණුම් දෙකක් පවත්වාගෙන යෑම.	-	කපා හැරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීම.	RF Dummy සහ HO Dummy" අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන් අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු 2021 මූල්‍ය වර්ෂයේදී නිරවුල් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.	කපා හැරීමට පෙර පැහැදිලිව හඳුනා නොගත් ශේෂයන් සඳහා කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
(ඊ)දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු වැට් බදු (VAT)	326.4	බදු ඉන්වොයිසි සහ අනෙකුත් අදාළ වාර්තා	අයකර නොමැති එකතුව රු. මිලියන 128.14 ක් වූ දේශීය මිලදී ගැනීම් සහ ආනයන සඳහා වූ ලැබිය යුතු එකතු කල අගය මත බදු 2021	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවීමට ඇති සියලු හිඟ මුදල් පියවීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

වර්ෂය සඳහා ඉදිරියට ගෙන ගොස් ඇති අතර, එම වර්ෂයේදී ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්දට එරෙහිව කපා හරිනු ලබයි. 2021 වර්ෂයේදී රු. මිලියන 326.4 ක හිඟ මුදල පියවීම පිළිබඳ සලකා බැලීම සඳහා අධ්‍යක්ෂක පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, එම අනුමැතිය අපේක්ෂාවෙන් සිටී.

(උ) දේශීය ආදායම් 376 දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු බදු ශේෂය

බදු ඉන්වොයිසි සහ අදාළ වෙනත් ලේඛන

රු. මිලියන 376 ක් වූ ලැබිය යුතු ආදායම් බදු ශේෂය, 2002/2003 වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු ශේෂයට හිලව කිරීමට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එකඟ වන ලදී. ඒ අනුව රු. මිලියන 376 ක මුදල ආදායම් බදු ගෙවිය යුතු ගිණුමට මාරු කර ඇත.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවීමට ඇති සියලු හිඟ මුදල් පියවීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

(ඌ) වෙළඳ හා වෙනත් 749.66 ගෙවිය යුතු හර ශේෂයන්

ශේෂ සනාථන ලිපි හා අදාළ වෙනත් ලේඛන

රු. මිලියන 749.66 ක වටිනාකමින් රු. මිලියන 401.39 ක් 2021 වර්ෂයේදී පියවා ඇති අතර, ඉතිරිය ඉදිරි කාලයේදී පියවීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ගණුදෙනු පිළිබඳ නිසි හා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(එ) මාර්ගස්ථ තොග කෘෂි නිෂ්පාදන 7.6

ශේෂයන් තහවුරු කිරීම සඳහා අදාළ ලේඛන

දත්ත පද්ධතියට අනුව, පවතින රු. 7,651,679 ක මාර්ගස්ථ තොග, නිරවුල් කිරීම සඳහා විමර්ශනයන් සහ අධිකරණ නඩු අවසන් කර නොමැත. එමෙන්ම, මුළු වටිනාකම අවසන් තොග යටතේ ගිණුම් ගත කර ඇති අතර, එම වටිනාකමටම ප්‍රතිපාදන

ගණුදෙනු පිළිබඳව නිසි හා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඒ) 7,718KL බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය

භෞතික තොග සත්‍යාපන ලේඛන

සිදු කර ඇත. මෙහි 2020 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා ප්‍රමාණාත්මක බලපෑමක් නොමැත.

මෙම තොග ප්‍රමාණය නිරවුල් කිරීමට ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමට දන්වා ඇත. මෙය තොග භෞතිකව නොමැති නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේදී සැලකිල්ලට ගත නොහැකිය.

ගණුදෙනු පිළිබඳව නිසි හා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඉ) සත්‍ය ප්‍රමාද ගාස්තු - (Demmuarages)

ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රමාද ගාස්තු වාණිජ අංශය මගින් සපයනු ලබන ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ. ප්‍රමාද ගාස්තුවල සත්‍ය පිරිවැය කමිටුවක් විසින් තීරණය කරනු ලැබේ. ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ විස්තර මූල්‍ය කාර්යාංශය සතුව පවතී.

ගණුදෙනු පිළිබඳව නිසි හා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) විගණනයට සපයා ඇති වයස් විශ්ලේෂණයට අනුව, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ ලැබිය යුතු වටිනාකම යටතේ දක්වා ඇති, එකතුව රු. 930,193,687 ක් වන භර ශේෂයන් 74 ක් සහ රු. 5,048,644 ක බැර ශේෂයන් වසර 5 ක් ඉක්මවා ගියද, අයකර ගැනීමට/ගෙවා දැමීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, මෙම ණයගැතියන් සමඟ පවතින ශේෂයන් පියවීමකින් තොරව යලිත් ගණුදෙනු සිදුකර තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

මෙම ලැබිය යුතු ශේෂයන් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

නිර්දේශය

හිඟ ශේෂයන් ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය

(ආ) නියැදි පරීක්ෂණයට අනුව, ගනුදෙනුකරුවන් 96 දෙනෙකුට අදාළව, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වෙළඳ ලැබිය යුතු ශේෂය, ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබුණු සෘජු ශේෂය තහවුරු කිරීමට දැක්වෙන ශේෂය සමඟ සසඳන විට රු. මිලියන 2,032 වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව, ලෙජර් ගිණුම් හා සසඳන විට එම සමස්ත වෙනස, ගනුදෙනුකරුවන් 47 දෙනෙකුගේ ලැබිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 1,528 ක් සහ ගනුදෙනුකරුවන් 49 දෙනෙකුගේ ශේෂය රුපියල් මිලියන 504 ක් ලෙස සමන්විතව තිබුණි.

(ඇ) තීරු බදු සහ බදු නැවත අයකර ගැනීම

පසුගිය විගණන වාර්තාවේ සඳහන් පරිදි, ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද නැව්ගත කිරීමකට අදාළව භාණ්ඩ මුදා හැරීමට පෙර රේගු ගාස්තු හා බදු ලෙස රු. මිලියන 1,617.2ක් සංස්ථාව විසින් ගෙවා තිබුණු අතර එහි වටිනාකම තුළ රු.මිලියන 648 ක නිෂ්පාදන බද්දක් ඇතුළත්ව තිබුණි. එය නැවත අයකර ගැනීමට හෝ වෙනත් ගෙවීමකට අදාළව හිලව් කර ගැනීමට සංස්ථාව විසින් 2017 වර්ෂයේ සිට කටයුතු කර නොතිබුණි.

සටහන් කර ගන්නා ලදී. ලංවිම, අනෙකුත් රජයේ පාරිභෝගිකයන්, එක් IPP ගිණුමක්, පුද්ගලික පාරිභෝගිකයින් සහ කෘෂි රසායන සමාගම් ගිණුම් 13 ක ලෙජර් ගිණුම් ශේෂයන් ගනුදෙනුකරුවන් විසින් එවන ලද ශේෂ තහවුරු සමඟ සංසන්දනය කර ඇත. විගණන විමසුමට ඇතුළත් කර ඇති ඉතිරි ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ශේෂයන්, ගනුදෙනුකරුවන් විසින් තහවුරු කිරීමේ ලිපිය ලැබුණු දින පැවති ශේෂයට තහවුරු කර ඇත. වසර අවසානයේ කරන ලද අයකිරීම් ගැන ගනුදෙනුකරුවන් දැනුවත් වී නොමැති අතර, පසුව නියමිත මුදල් ගෙවන බැවින් ලෙජර් ශේෂයන් සමඟ වෙනසක් නොමැත.

ඔටෝ ඩීසල් නෞකාවක් (Gas Oil 0.05% on board M/T Swarana Kalash of 16/01/2017-BK 03/2017) ගුණාත්මක භාවයේ විශාල වෙනසක් හේතුවෙන් 2017 ජනවාරි මාසයේදී ප්‍රතික්ෂේප වූ අතර සංස්ථාව විසින් භාණ්ඩ මුදාහැරීමට පෙර රේගු ගාස්තු හා බදු ලෙස රු. 1,617,202.00 ක් ගෙවා තිබුණි. රේගු අධ්‍යක්ෂක ජනරාල් විසින් 2015/11/26 දින නිකුත් කරන ලද අංක I/RLV/2015/01 දරන ලිපිය මඟින් භාණ්ඩ නිෂ්කාශනය කිරීමට පෙර තීරු බදු ගෙවිය යුතු බවට උපදෙස් ලබා දී තිබුණි. තවද, ඛනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් 2015 දෙසැම්බර් 28 දින නිකුත් කරන ලද අංක MPI/DEV/3/6/4 (ii) දරන ලිපිය ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා රේගුවට අදාළ ආනයන බදු ගෙවීමෙන් පසුව ඛනිජ තෙල් තොග නිෂ්කාශනය කිරීමට කටයුතු කරන ලෙස දන්වා ඇත. රේගු අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්වරයාගේ නියෝග මත තීරු බදු සහ අනෙකුත් බදු ගෙවීමෙන් අනතුරුව නෞකාව ගොඩබෑමට ඉඩදී ඇත. නෞකා ගොඩබෑමෙන් පසු නියැදි පරීක්ෂණ සඳහා රසායනාගාර වෙත යවනු ලබයි.

ගනුදෙනු පිළිබඳව නිසි භා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

මෙම මුදල නැවත අය කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

මෙවැනි හේතු නිසා, සංස්ථාව නොගෙයේ ගුණාත්මකභාවය පරීක්ෂා කිරීමට පෙර ආනයන තීරු බදු ගෙවීමට සිදුවේ. මෙම ගෙවීම ආපසු අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

(ඇ) දඩ මුදල් ගෙවීම

පසුගිය වර්ෂයේ විගණන වාර්තාවල සඳහන් පරිදි, නැව් තෙල් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා රේගු දෙපාර්තමේන්තුවට 2002 වසරේ සිට ගෙවිය යුතු ශේෂයක්ව පැවැති රු. මිලියන 57.7 ක් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපුරණය කර ගැනීමේ පදනම යටතේ, සංස්ථාව විසින් ගෙවා තිබුණි. එහෙත් එම ගෙවීම ප්‍රතිපුරණය කර ගැනීමට අවශ්‍ය විධිමත් කටයුතු විගණන වාර්තාවේ දිනය දක්වා සිදු කර නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා රේගුවට ගෙවිය යුතු වගකීම් පියවීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ උපදෙස් මත, බනිප් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් රු. 57,736,913 ක් ශ්‍රී ලංකා රේගුවට ගෙවා ඇත. නැව් තෙල් ව්‍යාපාරය නැවත ආරම්භ කිරීමේ අරමුණින් 2014 වසරේ දී සංස්ථාව විසින් මෙම ගෙවීම සිදුකර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් මැදිහත් වන ලෙස මහා භාණ්ඩාගාරයට ලිපියක් මගින් දන්වා ඇත.

මෙම මුදල පියවා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) වෙළඳ හා වෙනත් ණයහිමියන් යටතේ වසර 5 ට වැඩි, එකතුව රු. මිලියන 154.587ක් වූ හර ශේෂ 20ක් ද වසර 01 සිට වසර 05 දක්වා වන එකතුව රු. මිලියන 1,448.285 ක් වූ හර ශේෂ 27ක් ද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නිරවුල් නොවී පැවතුනි. තවද පවත්නා හර ශේෂයන් පියවා නොගෙන හර ශේෂයන් ඇති මෙම ණයහිමියන් සමඟ සංස්ථාව ගනුදෙනු කර ඇති බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය. එබැවින් එම ශේෂයන්ගේ නිරවද්‍යතාවය සහ පැවැත්ම පිලිබඳව විගණනයට සැක සහිත විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

PV Oil Singapore PTE Ltd වෙතින් ලැබිය යුතු මුළු වටිනාකම වූ රු. මිලියන 154.587 න් රු. මිලියන 130.94 ක් වසර 5 ට වැඩි ශේෂයන් ය. මෙම ගනුදෙනුකරු සම්බන්ධයෙන් නීතිමය පියවර ගනිමින් සිටී.

නිර්දේශය

ගනුදෙනු පිළිබඳව නිසි හා යාවත්කාලීන වාර්තා තබා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ආ) විගණනයට ලබා දී ඇති වයස් විශ්ලේෂණයට අනුව, වෙළඳ හා වෙනත් ණයහිමියන්ට අදාළව එකතුව රු. මිලියන 35,590.133ක් වූ ණයහිමි ශේෂ 76 ක් සමාලෝචනයට භාජනය

ජාතික ඉරාන තෙල් සංස්ථාවට ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 33.482 ක වටිනාකමක් මෙම රු. මිලියන 35,390.133 තුළ ඇතුළත් වේ. ජාත්‍යන්තර සම්බාධක ප්‍රශ්ණ

සියලුම හිඟ ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර, ගනුදෙනු පිළිබඳ නිසි වාර්තා තබා ගැනීම හා යාවත්කාලීන කළ යුතුය.

වූ වර්ෂය අවසානය වන විටත් වසර 05 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ නිරාකරණය නොවී පැවතුනි. එමෙන්ම, වසර 01 සිට වසර 05 දක්වා වන එකතුව රු. මිලියන 12,240.66 ක් වූ ගෙවිය යුතු ශේෂ 739 ක් ද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නිරවුල් නොවී පැවතුනි මෙම හිඟ වටිනාකම් පියවීම සඳහා සංස්ථාව විසින් කිසියම් යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන තිබේද යන්න සහතික කර ගැනීමට විගණනයට නොහැකි විය. එබැවින් මෙම ශේෂයන්ගේ නිරවද්‍යතාවය හා පැවැත්ම පිලිබඳව විගණනයට සැක සහිත විය.

(ඇ) 2013 වසරේදී මිලදී ගත් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන වෙනුවෙන් සංස්ථාව විසින් ටෙහෙරානයේ ජාතික ඉරාන සංස්ථාවට ඇමරිකානු ඩොලර් 250,925,169 ක් ගෙවිය යුතු අතර එය රු. මිලියන 32,343.52 කි. විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව, එක්සත් ජනපදය විසින් ඉරානයට පනවා ඇති සම්බාධක හේතුවෙන් එවැනි හිඟ මුදල් ගෙවීම නතර කරන ලදී. එම ශේෂය ගෙවිය යුතු වටිනාකමක් ලෙස ආරම්භයේ සිටම පෙන්නුම් කරන අතර, එක් එක් වර්ෂයේ අවසාන විනිමය අනුපාතයට අනුව ගලපා ගැලපුමේ වෙනස සමාලෝචිත වර්ෂයේ විනිමය ලාභ හෝ අලාභ ගිණුමට මාරු කරයි. ඒ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී ගෙවිය යුතු ශේෂය සහ සමුච්චිත විනිමය අනුපාත විචලනා අලාභය (2012 සිට 2020 දක්වා) රු. මිලියන 47,933 ක් සහ රු. මිලියන 15,193 ක් දක්වා වැඩි වී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා විනිමය අනුපාත විචලනා අලාභය රුපියල් මිලියන 2,122 කි.

තවද, පාලනය කළ නොහැකි බාහිර සාධක හේතුවෙන් මෙම ශේෂය සඳහා ගෙවීම සිදු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම වටිනාකම විකල්ප ක්‍රමවේදයක්

හේතුවෙන් මෙම වටිනාකම පියවීමට නොහැකි විය. එමෙන්ම, රු. මිලියන 90.982 ක් Luna Shipping & Enterprises Ltd වෙත ගෙවිය යුතු අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් නීතිමය ක්‍රියාදාමයක් සිදු වෙමින් පවතී.

2019 වර්ෂයේදී ජාතික ඉරාන සංස්ථාවට (National Iranian Corporation) ගෙවිය යුතු ශේෂය පියවීමට කිහිපවරක් උත්සහ කරන ලදී. නමුත් 2020 වර්ෂයේ කොවිඩ් වසංගතය හේතුවෙන් එම ගෙවීම් සිදු කිරීමට නොහැකි විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ පිරිවැය සහ අනෙකුත් ප්‍රතිවිපාක අවම කිරීම සඳහා සංස්ථාව විසින් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

මගින් නිරාකරණය කිරීමට සහ දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල ක්‍රමයෙන් අවප්‍රමාණය වෙමින් පවතින තත්වයක් තුළ මෙවැනි නිරාකරණය නොවූ ශේෂයක් දිගින් දිගටම තබා ගැනීමේ මූල්‍ය ශක්‍යතාව තක්සේරු කිරීමට කිසියම් උත්සාහයක් ගෙන තිබේද යන්න විගණනයට තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

(ඇ) ආපසු ගෙවිය හැකි තැන්පතු හා වෙනත් යටතේ දක්වා ඇති ගෙවිය යුතු මුදල් සහ අනෙකුත් අදාළ සේවක ගිණුම් ශේෂයන් දීර්ඝ කාලයක සිට පැවත එන අතර ඒවා පියවීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ මෙම ශේෂයන් පියවා නොගැනීමට හේතු විගණනයේදී තහවුරු නොවුණි.

දිගුකාලීන ශේෂයන් සේවකයින්ගේ ඉල්ලීම ලැබුණු පසු පියවනු ලැබේ. ඇතැම් ශේෂයන් අනාගතයේදී ගෙවීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ප්‍රතිපාදන ලෙස පවත්වා ගෙන ඇත.

සියලුම හිඟ ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර, ගණුදෙනු පිලිබඳ නිසි වාර්තා තබා ගැනීම හා යාවත්කාලීන කළ යුතුය.

1.7 සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ ගනුදෙනු හෙළිදරව් නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2020 ජූනි 26 දින සිට වසරක කාලයක් සඳහා බනිජ් තෙල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සැපයීමට ඉන්දියානු තෙල් සංස්ථා සමාගම (Indian Oil Corporation Limited) සැපයුම්කරුවකු ලෙස සංස්ථාවේ ලියාපදිංචි වී ඇති අතර, එම සමාගම විසින් මාස 05 කට සංස්ථාවේ ටෙන්ඩර් සඳහා ඉල්ලුම් කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම, ඉන්දියානු තෙල් සමාගමේ පූර්ණ පරිපාලිතයක් වන අතර, සංස්ථාවේ පරිපාලිතය වන බනිජ් තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ 1/3 ක් හිමිකාරිත්වයක්ද දරන ලබයි. එමෙන්ම, ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම සංස්ථාවේ ප්‍රධාන තරගකරු වන අතර, සම්බන්ධිත පාර්ශවයක් ද වේ. මේ නිසා, වසරක් සඳහා බනිජ් තෙල් සැපයීමට සංස්ථාවේ එකම</p>	<p>2020 නොවැම්බර් මස 26 වන දින පැවති කැබිනට් මණ්ඩලය පත්කළ විශේෂ ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ විරෝධය මත, සංස්ථාවේ සැපයුම්කරුවන්ගේ ලේඛනයන් ඉන්දියන් තෙල් සමාගම ඉවත් කර ඇති අතර, 2017 වර්ෂයේදී හදිසි අවශ්‍යතාවය සඳහා මිලදී ගත් තොගය (Ref. BK/88/2017 – Jet A1) හැර වෙනත් කිසිදු මිලදී ගැනීමක් සිදු කර නොමැත. කැබිනට් මණ්ඩලය පත්කළ විශේෂ ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුවෙන් ලබාගත් අනුමැතිය මත හා ස්ථාවර තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ නිර්දේශ මත සංස්ථාව විසින් එම ක්‍රියාවලිය සිදු කර ඇත. සංස්ථාවේ දැනට පවතින ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වෙනස් කිරීමට සිදුකල නිර්දේශ පිළිගන්නා අතර, ලියාපදිංචි වීමට හැකියාවක් ඇති නව සැපයුම්කරුවන්ට නිශ්චිත කාලසීමාවකින් තොරව අයදුම් කිරීමට</p>	<p>ලියාපදිංචි සැපයුම්කරුවකු තෝරා ගැනීමට පෙර සැපයුම්කරුවන් පිලිබඳ නිසි ඇගයීමක් සිදු කළ යුතුය. තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් අනවශ්‍ය ප්‍රවේශයක් වැලැක්වීම සඳහා සංස්ථාවේ සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය විධිමත් විය යුතුය.</p>

තරභකරුට ලබා දී තිබීමේ සාධනීය ඉඩ දී ඇති ඇත. සැපයුම්කරුවන්ගේ බව විගණනයේදී තහවුරු කරගැනීමට තරභකාරීත්වය වැඩි කිරීම සඳහා මෙය නොහැකි විය. තවද, සංස්ථාවේ ක්‍රියාමාර්ගය ගෙන ඇත. සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීමේ වත්මන් ක්‍රියාවලියේ යෝග්‍යතාවය විගණනයේදී තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

1.8 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) යහපාලනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඊ/12 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය.	ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් තොරව සිදු කර ඇත.	සංස්ථාව විසින් වාර්ෂික සාකච්ඡාවලදී ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති ඇගයීමට ලක් කරන අතර ඒ අනුව වාර්ෂික අයවැයට අගයන් ඇතුළත් කරනු ලැබේ.	එය අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය.
(ii) මාර්ගෝපදේශ අංක 7.2	සංස්ථාවේ ලිහිසි තෙල් ව්‍යාපාරය, තාර ව්‍යාපාරය, නැවතෙල් ව්‍යාපාරය , සහ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන සියලුම ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළුව ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොත සංස්ථාව විසින් සකස් කර නොතිබුණි	ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොත සකස් කරමින් පවතින අතර, එය මෙම වර්ෂයේ නොවැම්බර් මස වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතව ඇත.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය
(iii) මාර්ගෝපදේශ අංක 9.3	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය මත අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ හා උසස්වීම් ක්‍රියාපටිපාටියක් සංස්ථාවට නොතිබුණි.	යෝජිත නව බඳවාගැනීම් සහ උසස්වීම් පටිපාටිය සකස් කිරීම බොහෝ දුරට අවසන් වී ඇති අතර ඉදිරි මාස තුන ඇතුළත එය අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය
(ආ) 1997 ඔක්තෝබර් 24 දිනැති අංක 124 දරණ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන	පුරප්පාඩු වූ තනතුරක රාජකාරි ආවරණය කිරීම මාස 03 ක කාල සීමාවකට	2020.10.06 දින සිට රාජකාරි ආවරණය	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය

අමාත්‍යාංශ
වක්‍රලේඛය

සීමා කළ යුතුය. නමුත්, ඒ ශ්‍රේණියේ (Grade A) නිලධාරීන් ඇතුළුව නිලධාරීන් මාස 03 කට වැඩි කාලයක් රාජකාරී ආවරණය කර තිබුණි.

කිරීම් 37 ක් පැවති අතර, එය 2021.07.14 වන විට 21 දක්වා අඩු වී ඇත. රට තුළ පවතින වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් පුරප්පාඩු පිරවීම කාර්යක්ෂමව කළ නොහැකි විය. කෙසේ වෙතත්, වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි පුරප්පාඩු පිරවීම සහ සියලුම වැඩබලන කටයුතු අවලංගු කරන බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.

(ඇ) මූල්‍ය රෙගුලාසි 396

නිකුත් කරන දිනයේ සිට මාස හයක් ගතවූ වෙක්පත් වලංගු වෙක්පතක් ලෙස නොසලකා මුල් ගනුදෙනුව ආපසු ගැලපිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, එකතුව රු. 34,911,295ක නිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොකළ වෙක්පත් 64 ක් අවලංගු කර ආපසු ගැලපීමකින් තොරව ඉදිරියට ගෙන ගොස් තිබුණි.

ඉදිරිපත් නොකළ එය අදාළ රෙගුලාසි වෙක්පත් අවලංගු කර වලට අනුකූල විය ආපසු ගැලපීමට යුතුය. කටයුතු කරමින් ඇත

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 2,370.955 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු. මිලියන 11,835.6 කි. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රුපියල් මිලියන 14,206.55 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. එම වර්ධනයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ කොවිඩ් වසංගතය හේතුවෙන් ලෝක වෙළඳපලේ තෙල් මිල පහල යාමයි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ ඊට පෙර වර්ෂයේ සංස්ථාවේ සහ සමූහයේ වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අනුපාත	සංස්ථාව		සමූහය	
	2020	2019	2020	2019
ලාභදායී අනුපාත				
දළ ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (GP) (%)	10.80	0.68	9.50	(0.59)
මෙහෙයුම් ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (%)	6.65	(3.02)	7.00	(2.63)
ශුද්ධ ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (NP) (%)	0.46	(1.88)	0.84	(1.62)
ද්‍රවශීලතා අනුපාත				
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.45	0.47	0.47	0.49
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.36	0.36	0.38	0.38
ආයෝජන අනුපාත				
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (ROCE) (%)	(8.73)	(1.00)	(10.58)	(2.15)
තෝලන අනුපාතය (වාර ගණන)	(1.44)	(1.06)	(1.57)	(1.14)

පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාවේ දළ ලාභ / (අලාභ) අනුපාතය, මෙහෙයුම් ලාභ / (අලාභ) අනුපාතය සහ ශුද්ධ ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය පිළිවෙලින් සියයට 1504 කින් සියයට 320 කින් සහ සියයට 125 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.

පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාවේ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සියයට 777කින් පහළ ගොස් තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පසුගිය විගණන වාර්තාවල සඳහන් කර ඇති පරිදි, ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්තය විසින් හඳුන්වා දී ඇති ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් (ERP) පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් එකිනෙක ආයතනයන්හි විගණන හා භාවිතය පැහැදිලි කරමින් ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්තය (CPSTL) සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම (LIOC) අතර ගිවිසුමක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. විශේෂයෙන් ඉන්ධන තොග සමාලෝචන	ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් (ERP) පද්ධතිය සඳහා සංස්ථාව, ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL) සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම (LIOC) අතර ගිවිසුමක් අත්සන් කර නොමැත. කෙසේ වෙතත්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ගනු ලැබූ තීරණයට අනුව, සංස්ථාව සහ ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුමක් කෙටුම්පත් කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව, ERP මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීමේ දී ලබා දී ඇති උපදෙස් පරිදි, අපි විසින්	සංස්ථාව අදාළ සියලු පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයකින් යුතුව කඩිනමින් ගිවිසුම්වලට එළඹිය යුතුය.

අරමුණු සහ පිරිපහදු ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා මෙම පද්ධතිය ප්‍රමාණවත් ලෙස භාවිතා නොකෙරෙන බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) පොදු පරිශීලක පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් පෙර විගණන වාර්තාවෙන් අනාවරණය කල පහත නිරීක්ෂණ නිවැරදි කිරීමට සංස්ථාව විසින් කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

(i) ශ්‍රී ලංකා රජය (GOSL), බනිප් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සහ ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම අතර ඇති කර ගත් 2003 දෙසැම්බර් 30 දිනැති පොදු පරිශීලක පහසුකම් කොටස් හිමියන්ගේ ගිවිසුමේ (GOSL / CPC / LIOC), 15 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව 2008 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් කල් ඉකුත් වී තිබුණි. එබැවින්, ආයතනවල පාලන ක්‍රියා පටිපාටි, පර්යන්ත ගාස්තු ඇතුළු ප්‍රවාහන ගාස්තු සහ ප්‍රවාහන වියදම් තීරණය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන මිල සූත්‍රය (2011 දී අවසන් වරට සංශෝධනය කරන ලද) ඇතුළු ගිවිසුම යටතේ ආවරණය වන පොදු පරිශීලක පහසුකම් සියලු සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයෙන් සංශෝධනය කර නොතිබුණි.

(ii) සංස්ථාව විසින් 2019 මැයි මස 13 වන දින ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම(LIOC) නොමැතිව බනිප් තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL) සමඟ පමණක් ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. මෙම ගිවිසුමට අනුව බනිප් තෙල් නිෂ්පාදන ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම පිළිබඳ නියමයන් සහ කොන්දේසි සහ මෙහෙයුම් ගාස්තු තීරණය කරන ආකාරය පිළිබඳ එකඟ වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2003 දෙසැම්බර් 30 දිනැති පොදු පරිශීලක පහසුකම් කොටස් හිමියන්ගේ ගිවිසුමට

කෙටුම්පත් ත්‍රෛවාර්ෂික ගිවිසුම සඳහා සහ SAP මාදුකාංග අවසන් පරිශීලක වටිනාකම බලපත්‍ර ගිවිසුම සඳහා නිරීක්ෂණ ඉල්ලා ඇත.

පර්යන්ත ගාස්තුව සහ ප්‍රවාහන වියදම් තීරණය කිරීම සඳහා සංස්ථාව සහ ලංකා බනිප් තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර ගිවිසුමක් අත්සන් කර ඇත. එකඟ වූ සූත්‍රය ඉදිරිපත් කිරීමට වෙනම කමිටු පත් කර ඇත. බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා මේ සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව සහ ලංකා තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සමඟ සාකච්ඡා කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් අවසාන තීරණය ගිවිසුමට ඇතුළත් කළ යුතුය.

ලංකා තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම හා සංස්ථාව අතර 2019 දී අත්සන් කරන ලද ගිවිසුම, එම සමාගම, සංස්ථාව වෙත සපයනු ලබන සේවාවන් සඳහා වේ. එහි යම් යම් කොන්දේසි සංශෝධනය කිරීම සඳහා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ මැදිහත්වීමෙන් පාර්ශවයන් අතර සාකච්ඡා ආරම්භ කර ඇත. ලංකා තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සහ ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම අතර නියමයන් සහ කොන්දේසි මෙම ගිවිසුමට ඇතුළත් කළ නොහැක. ලංකා තොග ගබඩා

සංස්ථාව සියලු සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයකින් යුතුව කඩිනමින් ගිවිසුමකට එළඹිය යුතුය.

සංස්ථාව සියලු අදාළ පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයකින් යුතුව කඩිනමින් ගිවිසුම්වලට එළඹිය යුතුය.

(GOSL / CPC / LIOC) ඇතුළත් ප්‍රධාන පරිශීලකයෙකු සහ පාර්ශවකරුවෙකු වන LIOC වෙත බලපාන එම විෂයයට අදාළ නියමයන් සහ කොන්දේසි නිර්වචනය කර නොතිබුණි. එබැවින්, සංස්ථාව සහ ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL) අතර ඇති කර ඇති නියමයන් සහ කොන්දේසි ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත්, ඇතිවිය හැකි අහිතකර තත්වයන් සහ පිරිවැය සංස්ථාව විසින් දැරිය යුතු බව නිරීක්ෂණය විය.

(iii) 2019 මැයි 03 දිනැති අංක 43/1227 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට අනුව, 2019 අප්‍රේල් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මෙහෙයුම් ගාස්තු වැඩිකිරීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. මෙම සංශෝධනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දිනය පෙරදානම කිරීමේ ප්‍රතිපලයක් ලෙස 2019 අප්‍රේල් මාසය සඳහා රුපියල් මිලියන 173.77 ක අමතර ගෙවීමක් කිරීමට සිදු වී තිබුණි. කෙසේවෙතත් සංස්ථාව මේ දක්වා එම වටිනාකම අයකර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.

(iv) 2003 දෙසැම්බර් 30 දිනැති පොදු පරිශීලක කොටස්කරුවන්ගේ ගිවිසුම ප්‍රකාර (සංස්ථාව, ඉන්දියානු තෙල් සමාගම සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර) සහ 2019 මැයි 13 දිනැති සංස්ථාව සහ ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සමග එළඹී ගිවිසුම අනුව, නල මාර්ගයේ හෝ එහි කොටසක් පිළිගත් ප්‍රමිතීන්ට අනුව පවත්වාගෙන යාම සහ මාස දෙකකට අවශ්‍ය ඉන්ධන තොග පවත්වාගෙන යාමට ගබඩා පහසුකම් සැපයීම, තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ වගකීමකි. කෙසේවෙතත්, නල මාර්ගයේ

පර්යන්ත සමාගමෙහි 2/3 ක කොටස් හිමියා ලෙස එහි අධ්‍යක්ෂවරුන් 06 දෙනෙකු පත් කිරීමට සංස්ථාවට හිමිකම් ඇති අතර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ ගණපූර්ණය අධ්‍යක්ෂවරුන් 03ක් වන අතර ඉන් දෙදෙනෙකු සංස්ථාව වෙතින් වන අතර එක් අයෙකු ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගමෙන් විය යුතුය. එබැවින්, ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම හා ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම අතර, සංස්ථාව වෙත යම් අහිතකර බලපෑමක් ඇති කරන කිසිදු ගිවිසුමකට එළඹීමට නොහැකිය.

වැටුප් සංශෝධනය සමඟ මෙහෙයුම් ගාස්තු සංශෝධනය කිරීමට 2019 වර්ෂයේ ජනවාරි සිට ඉල්ලා තිබුණි. නමුත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට අනුව, එය 2021 අප්‍රේල් 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි වැඩි කර ඇත. කෙසේවෙතත්, විගණන ඡේදයට අනුව මෙම මුදල ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම වෙතින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කලද එය සාර්ථක නොවීය.

නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

අවහිරතා සහ ගබඩා කරන පද්ධතියේ අකාර්යක්ෂමතා නිසා නැවකින් ඉන්ධන ගොඩබෑම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන්, සංස්ථාව විසින් පසුගිය වසර 06 තුළ එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 2.7කට වැඩි මුදලක් ප්‍රමාද ගාස්තු ලෙස ගෙවා තිබුණු අතර එම පිරිවැය සේවා සපයන්නා වෙත මාරු කර නොතිබුණි.

(v) කොළඹ වරායේ සිට කොළොන්නාව පර්යන්තය දක්වා පළල 12" සහ මීටර් 5,500ක් දිග නළ මාර්ගයක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට අදාළව සංස්ථාව විසින් 2019 වර්ෂයේදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට රු. මිලියන 250ක් ගෙවා තිබුණි. විගණනයට ලද තොරතුරුවලට අනුව, ගෙවන ලද මුදල අයකර ගැනීම සඳහා ලංකා තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සමඟ කිසියම් ගිවිසුමකට ඇතුළත් වී හෝ සාකච්ඡා කර නොමැත. එබැවින්, අනෙකුත් කොටස් හිමියන්ගේ දායකත්වයකින් තොරව සංස්ථාව විසින් අනුබද්ධිත සමාගමෙහි ප්‍රාග්ධන වැඩිදියුණු කිරීමක සම්පූර්ණ පිරිවැය දැරීම විගණනයට ගැටලුකාරී වේ.

(vi) ගිවිසුම් ප්‍රකාරව, මෙහෙයුම් ගාස්තු ගබඩා පර්යන්ත පිරිවැය සහ ලාභ ආන්තිකයෙන් සමන්විත වේ. ගබඩා පර්යන්ත පිරිවැයට පුද්ගල

2019.07.03 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුකමිටු රැස්වීමේදී "කොළඹ වරායේ සිට කොළොන්නාව තෙල් ගබඩා පර්යන්තය දක්වා ඉන්ධන ප්‍රවාහන නළ මාර්ග ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සඳහා අනවසර පවුල් සඳහා නිවාස ලබාදීම" යන විෂයට අදාළව, එම නළ මාර්ග ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමෙන් සංස්ථාව වෙත ලැබිය හැකි මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ සැලකිල්ලට ගනිමින් නැවත ස්ථානගත කිරීමේ පිරිවැයෙන් 50%ක් සංස්ථාව සහ ඉතිරි 50% මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබා ගැනීමට මහාමාර්ග සහ මාර්ග සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය සහ ඛනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් තීරණය කරන ලදී. රේඛීය අමාත්‍යාංශය විසින් ලබා දුන් එම තීරණය මත පදනම්ව සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සත්‍ය පිරිවැයෙන් 50%ක් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට ගෙවීමට තීරණය කරන ලදී. සංස්ථාව විසින් මෙම රු.මිලියන 250ක් වන අත්තිකාරම් ගෙවීම මෙහෙයුම් ගාස්තුවලින් අඩුකර ගැනීමේ අරමුණින් ගෙවන ලදී. ඒ අනුව, මෙහෙයුම් ගාස්තුවලින් මෙම රු.මිලියන 250 අයකර ගැනීම ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සමඟ සාකච්ඡා කරමින් පවතී.

තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමෙහි කුලියට ගත් බවුසර් ප්‍රවාහනය හැර පිරිවැය සංරචකය සැලකිල්ලට ගනිමින් 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

පිරිවැය, පොදු කාර්ය, නඩත්තු පිරිවැය සහ තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ වත්කම් ක්ෂයවීම් ඇතුළත් වේ. මින් අදහස් වන්නේ ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ මෙහෙයුම් වියදම තීරණය කිරීමේදී මුළු ප්‍රවාහන වියදම ඇතුළත් නොකළ යුතු බවය.

කෙසේවෙතත්, මෙහෙයුම් ගාස්තු සඳහා ගබඩා පර්යන්ත පිරිවැය තීරණය කිරීමේදී තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේහි ප්‍රවාහන සම්බන්ධ පිරිවැය බැහැර කර ඇත්දැයි තහවුරු කර ගැනීමට විගණනයට අපොහොසත් විය. එහි ප්‍රතිපලයක් ලෙස තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම වෙත ප්‍රවාහන ගාස්තු ප්‍රතිපූරණය කිරීම ද්විගුණන විය හැකිය. සංස්ථාවේ වාර්තාවලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.මිලියන 2,506 ක් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම වෙත ප්‍රවාහන ගාස්තු වශයෙන් ගෙවා ඇත.

(vii) 2003 දෙසැම්බර් 30 දිනැති පොදු පරිශීලක පහසුකම් සම්බන්ධ කොටස් හිමියන්ගේ ගිවිසුමේ අර්ථ දැක්වීම් අනුව (ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර), ගබඩා පර්යන්ත පිරිවැය ලෙස, “වාර්ෂිකව සියයට දොළහක (12%) පොලී අනුපාතයක් යටතේ සමාගමට ලබා දී ඇති ණය සඳහා පොළිය සහ ගබඩා වත්කම් හා වගකීම්වලින් කොටසක් මෙන්ම මුදල් හිඟය පියවා ගැනීම සඳහා ගනු ලබන ණය සඳහා පොලිය” ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකිය. මෙම ගිවිසුම 2008 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් කල් ඉකුත් විය. කෙසේ වෙතත්, ගිවිසුම කල් ඉකුත්වීමෙන් පසුව ද ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් මහජන බැංකුවෙන් 2009 දී ලබාගත් ණයවලට අදාළව 2009 සිට 2016 දක්වා කාලය සඳහා වූ

මෙහෙයුම් ගාස්තුව 27% කින් වැඩි කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සතු බවුසර් ඇණිය සඳහා ගෙවූ ද්විගුණන ප්‍රවාහන වියදම් අයකර ගැනීම සඳහා සංස්ථාව දැනටමත් මෙහෙයුම් ගාස්තුවෙන් 5%ක් රඳවා ගෙන ඇත.

සටහන් කර ගන්නා ලදී.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

රු. මිලියන 2,183 ක් ඉක්මවූ පොළී ප්‍රමාණයක් සංස්ථාව විසින් ගෙවා ඇත. නිසි ඇගයීමකින් සහ ගිවිසුමට අනුව ගෙවිය යුතු සැබෑ මුදල සනාථ කිරීමකින් තොරව මෙම ගෙවීම් කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(viii) පිළිගත් ප්‍රමිතීන්ට අනුව, නල මාර්ග නඩත්තු කිරීම සහ ප්‍රමාණවත් ගබඩා පහසුකම් සැපයීම අනුබද්ධ සමාගමක් වන ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමගමෙහි (CPSTL) ප්‍රධාන කාර්යභාරය වේ. ඒ අනුව, රටේ ඉන්ධන සැපයුම සඳහා ගබඩා කිරීම හා පර්යන්ත පහසුකම් සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් මෙහෙයුම් ගාස්තු ලෙස සැලකිය යුතු මුදලක් ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම වෙත මාරු කර ඇත. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්ෂයවීම් ලෙස රු. මිලියන 1,000ට වැඩි වටිනාකමක් අයකර තිබූ අතර එය පසුගිය වසර 11 සඳහා රු. මිලියන 11,000ට වැඩි වටිනාකමකි. මීට අමතරව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් ලාභ ආන්තිකය ලෙස රු.මිලියන 2,738 ක් හා පසුගිය වසර 11 තුළ එකතුව රු. මිලියන 43,540 ක් සංස්ථාවෙන් හා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම යන දෙපාර්ශවයෙන්ම අයකර ගෙන තිබුණි . කෙසේ වෙතත්, නව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට සහ පවත්නා පහසුකම් කඩිනමින් නඩත්තු කිරීමට ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් කිසිදු ඵලදායී පියවරක් ගෙන ඇති බව විගණනයේදී සහතික නොවීය.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ විදේශ මුදලින් ලබාගත් කෙටිකාලීන ණය පියවීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට අමතර පොළී වියදම ලෙස රුපියල්

නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ.

සංස්ථාව සතුව ප්‍රමාණවත් ශ්‍රී ලංකා රුපියල් තිබුණද, රාජ්‍ය බැංකු දෙකට එක්සත් ජනපද ඩොලර් සංස්ථාව වෙත විකිණීමට හැකියාවක් තිබිය යුතුය.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කළමනාකරණය විසින් ගත යුතුය.

මිලියන 699 ක් දැරීමට සිදු වී තිබුණි.

ප්‍රමාණවත් එක්සත් ජනපද ඩොලර් රාජ්‍ය බැංකු විසින් සංස්ථාව වෙත විකුණන්නේ නැතිනම් සහ සංස්ථාව සතුව ශ්‍රී ලංකා රුපියල් තබා ගනී. එක්සත් ජනපද ඩොලර් ණය නොපියවීම මත සිදු විය හැකි පොලී වියදම් අවම කිරීම සඳහා එවැනි අරමුදල් ආයෝජනය කෙරේ. එමඟින්, සංස්ථාව 2020 වර්ෂයේ ගෙවන ලද අතිරේක පොලී වියදමට සාපේක්ෂව පොලී ආදායම ලෙස රු. මිලියන 2,574ක් උපාය ගන්නා ලදී.

(ඇ) ඉකුත් වර්ෂවල විගණන වාර්තාවල සඳහන් පරිදි, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඇතුළු ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ඉන්ධන සැපයීම සඳහා වන විධිමත් ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.

බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ සහ විදුලිබල අමාත්‍යාංශයේ මැදිහත්වීමෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ඉන්ධන සැපයුම් ගිවිසුමක් (FSA) අත්සන් කිරීම සිදුවෙමින් පවතී. කෙසේවුවද, සංස්ථාව ප්‍රධාන ස්වාධීන බලාගාර වන යුගදනවී බලාගාරය හා සොජිට්ස් කැලණිතිස්ස බලාගාරය සඳහා පිළිවෙලින් M/s. වෙස්ට්කොස්ට් පවර් පුද්ගලික සමාගම හා M/s. සොජිට්ස් කැලණිතිස්ස පුද්ගලික සමාගම සමඟ ඉන්ධන සැපයුම් ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත. තවද, කෙරවලපිටියේ ඉදිකෙරෙන මෙගාවොට් 350ක ඒකාබද්ධ චක්‍ර බලාගාරය සඳහා සංස්ථාව සහ සීමාසහිත සෝබාධනවී ආයතනය ඉන්ධන සැපයුම් ගිවිසුමකට (FSA) 2021.07.19 වන දින එලඹ ඇත. සංස්ථාවේ වාණිජ අංශය විසින් දන්වා ඇති පරිදි, සංස්ථාව ශ්‍රී ලංකානු එයාර්ලයින්ස් සමඟ ඉන්ධන සැපයුම් ගිවිසුමකට (FSA) එලඹ ඇත.

සංස්ථාව විසින් ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ නිසි ගිවිසුම් ඇති කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඉ) හෙජිං ගනුදෙනු

2007 සිට 2009 දක්වා කාලය තුළ ඉන්ධන ප්‍රසම්පාදනය සඳහා සිදු කරන ලද හෙජිං ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද විගණන පරීක්ෂණයට අනුව, 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට එම ගනුදෙනු හේතුවෙන් රටට සිදුවී

මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ නඩුව තවමත් විභාග වෙමින් පවතී.

මෙම කාරණය කඩිනමින් විසඳීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

ඇති මුළු අලාභය රු. මිලියන 14,028 කි. එමෙන්ම, කොමර්ෂල් බැංකුව විසින් ඇමරිකානු ඩොලර් 8,648,300 ක් ඉල්ලා සංස්ථාවට එරෙහිව කොළඹ වාණිජ මහාධිකරණයේ නඩුවක් ගොනු කර තිබුණි.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන ගබඩා කිරීම හා බෙදා හැරීම</p> <p>ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට භාවිතා වන ඛනිජ තෙල් ගබඩා ධාරිතාවේ ප්‍රමාණවත් බව ඇගයීම පිළිබඳ මාගේ විශේෂ වාර්තාව තුළින්, ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඉන්ධන ප්‍රවාහන නල පද්ධතිය, දුම්රිය හා බඩුසර් ප්‍රවාහන පද්ධතියේ යෝග්‍යතාවය හා ඵලදායිතාව ඇගයීමට ලක් කිරීම සහ ඒ සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර ඇත. රටේ ඛනිජ තෙල් ගබඩා සංකීර්ණයේ හා ඉන්ධන ප්‍රවාහන පද්ධතිය සුමටව හා ආරක්ෂිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නිර්දේශ පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද අතර මෙම වාර්තාව ශ්‍රී ලංකා ජාතික විගණන කාර්යාලයේ නිල වෙබ් අඩවියෙන් ලබා ගත හැකිය.</p>	<p>නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ.</p>	<p>සංස්ථාව විසින් වාර්තාවෙහි නිර්දේශ කර ඇති කරුණු පිළිබඳව නිසි ඇගයීමකට ලක් කර රට තුළ ඉන්ධන ප්‍රවාහන පද්ධතිය සහ ඛනිජ තෙල් ගබඩා සංකීර්ණය සුමටව හා ආරක්ෂිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) ත්‍රිකුණාමලය තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය.</p> <p>මෙම තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය 1930 වර්ෂයේ දී ඉදිකරණ ලද අතර ඝන මීටර් 12,500 (m3) (මෙට්‍රික් ටොන් 10,000) බැගින් වන තෙල් ටැංකි 100 කින් සහ ඊට සම්බන්ධ අනෙකුත් පහසුකම් වලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබීමට පෙර, ටැංකි සංකීර්ණයට අයත් හෙක්ටයාර් 358.553ක භූමි ප්‍රමාණය, වසර</p>	<p>මෙම තොරතුරු සමඟ එකඟ වෙමි. කෙසේ වෙතත්, ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් 2016 වසරේ සිට ත්‍රිකුණාමලය තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය සංවර්ධනය සඳහා සැලසුම් කිහිපයක් සකස් කර ඇති අතර ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සංවර්ධන සැලසුම්වලට එම ටැංකි භාවිතා කිරීමට තවමත් නියෝග ලැබී</p>	<p>තෙල් ටැංකි සංකීර්ණයේ හිමිකාරිත්වය නිරවුල් කර ගැනීමට සහ ටැංකි සංකීර්ණයේ ඇති සම්පත් භාවිතා කරමින් ඛනිජ තෙල් ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම කෙරෙහි වහාම අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p>

999ක කාලයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා නොමැත.

රජය විසින් බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ අධි අද්මිරාල් ස්වාමිවරයාගේ කොමසාරිස්වරුන්ට බදු පදනම මත ලබා දී ඇත. 1961 දී ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉල්ලීම පරිදි සංස්ථාව වාරික තුනකින් ස්ථිරව පවුම් 250,000 ක් ගෙවා 1964 අප්‍රේල් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉඩම්, ගොඩනැගිලි, තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය, සහ වෙනත් උපකරණ වල හිමිකම පවරාගෙන තිබුණ ද , ඉහත ඉඩම සඳහා රජයෙන් මේ දක්වා කිසිදු නීතිමය ලියවිල්ලක් ලබාගෙන නොතිබුණි.

2003 දී ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම (LIOC) සහ සංස්ථාව සමඟ ගබඩා පහසුකම් සහ ඉඩම වසර 35 ක කාලයක් සඳහා LIOC වෙත බදු දීමට ගිවිසුමක් අත්සන් කර ඇති අතර සහ එම ගිවිසුම් ගත දින සිට මාස 6 ක් තුළ කල්බදු ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව තිබුණි . සංස්ථාව මේ දක්වා කිසිදු කල්බදු ගිවිසුමකට එළඹ නොමැති අතර ටැංකි සංකීර්ණය ද භාවිතා කර නොමැත. කෙසේ වෙතත්, LIOC ආයතනය විසින් 2003 සිට එම වත්කම් භාවිතා කරනු ලබයි.

(ඇ) සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව

පෙර විගණන වාර්තාවල සඳහන් පරිදි, දශක පහකට පෙර ඉදිකරන ලද (1969 දී ආරම්භ කරන ලද) දැනට පවතින පිරිපහදුව මූලික මට්ටමේ පිරිපහදුවක් වන අතර, රට තුළ වැඩිවෙමින් පවතින ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල ඉල්ලුම සපුරාලීමට මෙය ප්‍රමාණවත් නොවේ. අඩු පිරිවැයකින් ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන නිපදවීමේ පහසුකම් සහිත, පහළ මට්ටමේ නිෂ්පාදන, පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් වැනි ඉහළ වටිනාකමකින් යුත් නිෂ්පාදන දක්වා ඉහළ නැංවීමේ

සපුගස්කන්ද පිරිපහදුව වසර 49 ක් පැරණි නමුත්, සුළු සුළු වෙනස් කිරීම් සහ වැඩිදියුණු කිරීම් සිදුකරමින්, නිෂ්පාදන පිරිවිතරයන් සහ නීතිමය අවශ්‍යතා සමඟ වෙනස් වෙමින්, දැනට පවතින හොඳම බොරතෙල් භාවිතා කරමින් අදටත් ක්‍රියාත්මක වේ. ප්‍රාථමික මට්ටමේ ඇති බොරතෙල් බැරලය ඉහළ වටිනාකමකින් යුත් නිෂ්පාදන බවට පරිවර්තනය කර ඉහළ ලාභ ආන්තිකයක් ලබාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ලෝකයේ නවීන තාක්ෂණය

දැනට පවතින පිරිපහදුව වැඩි දියුණු කර අඩුම මිලට රටේ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා නව පිරිපහදුවක් ඉදිකිරීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය.

හැකියාව සහිත සහ එමඟින්, එහි මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව උපරිම කරනු ලබන උසස් තාක්ෂණයන්ගෙන් ක්‍රියාත්මක වන පිරිපහදු සමඟ සසඳන විට, මෙම පිරිපහදුව අඩු ආන්තිකයකින් ක්‍රියාත්මක වේ. කෙසේවෙතත්, බනිප් තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට එහි නිෂ්පාදන වෙළඳපොළට සැපයීම පිරිවැය එලදායි ආකාරයෙන් සිදු කිරීම සඳහා, යෝජිත සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීමේ හා නවීකරණය කිරීමේ (SOREM) ව්‍යාපෘතිය හෝ විකල්ප ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි. තවද, එකී අරමුණ සඳහා රු. මිලියන 1,003 ක පිරිවැයකට අත්පත් කර ගත් ඉඩම මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වාම නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

පිරිපහදුව සතු නොවේ. ඊට අමතරව, සීමා කරන ලද පිරිපහදු සැකසුම් නිසා ලාභදායීතාව වැඩි කිරීම සඳහා ලෝකයේ බරින් වැඩි ,ලාභ බොරතෙල් පිරිපහදු කිරීමට පිරිපහදුවට නොහැකිය. රටේ ඉල්ලුම සපුරාලීමේ අපේක්ෂාවෙන්, සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීමේ සහ නවීකරණය කිරීමේ (SOREM) ව්‍යාපෘතිය මීට වසර 12 කට පමණ පෙර පුළුල් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සමඟින් ආරම්භ කරන ලදී. වසර 8කට අඩු කාලයකදී එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 2.1ක ආයෝජනය ආපසු අයකර ගැනීමේ කාල සීමාවක් සහිත වීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය ආකර්ශනීය විය.නමුත් රජයේ අරමුදල් නොමැතිකම නිසා ආයෝජනය ආරම්භ නොවීය. ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වීම මත, රටේ වැඩි වන ඉල්ලුම සපුරා ලීමට ආනයනික නිෂ්පාදන ලබාගැනීමට සිදු වූ බැවින් අවසානයේදී එය රටට අමතර පිරිවැයක් දැරීමක් වී ඇත. .

SOREM ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් පිරිපහදුවට යාබද අක්කර 35 ක ඉඩමක් අත්පත් කරගෙන එහි අයිතිය සංස්ථාව යටතේ තබා ඇත.

SOREM ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නංවා නොතිබුණද, අනාගතයේදී ඕනෑම පුළුල් කිරීමේ කටයුත්තක් සඳහා ඉඩම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට අපේක්ෂාවෙන් නව සහ පැරණි ඉඩම අතර මාර්ගය නැවත ස්ථානගත කිරීම සිදුවෙමින් පවතී. අනාගතයේදී පිරිපහදුව ආරක්ෂිතව පවත්වාගෙන යාම සඳහා පැරණි සහ සංකීර්ණ උපකරණ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය බව හඳුනාගෙන ඇත. ඉහත හදිසි සංකීර්ණ ක්‍රියාවලි ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට අනුව, නවීන තාක්ෂණයන් කිහිපයක් ලබාගෙන ඉහළ ධාරිතාවයකට නංවාලීමට

ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන 90ක් අයවැයෙන් වෙන් කරන ලදී. ඉහත ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමෙන් පසු, පිරිපහදුව වසර ගණනාවක් ආරක්ෂිතව ක්‍රියාකළ හැකි අතර, ලාභාදයින්වය වැඩි කර ගැනීමටද හැකිවේ. කෙසේ වෙතත්, සමස්ත රටේ ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි සමස්ත පිරිපහදු සංකීර්ණයේ සංවර්ධනයක් අපේක්ෂාවෙන් එම ව්‍යාපෘතිය අත්හිටුවන ලදී.

SOREM ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජයේ මුදල් ලබා ගැනීමට නොහැකි බවත්, දේශීයව බොරතෙල් පිරිපහදු කර රටේ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ඇති හැකි විකල්පය සපුරාස්කන්ද පිරිපහදුව ඉදිකිරීමට ආයෝජකයින් සොයාගැනීම බවත් හඳුනාගෙන ඇත.

ඉදිකිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අයිතිය මාරු කිරීම (BOT) පදනම මත දිනකට බැරල් 100,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් නව පිරිපහදුවක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා සවිස්තරාත්මක ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම සඳහා 2020 අවසන් කාර්තුවේදී කැබිනට් අනුමැතිය ලැබිණි. අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ තීරණය මත, සමස්ත රටේ ඉල්ලුමට සරිලන සේ පිරිපහදු දෙකෙහිම BURO VI ගුණාත්මක නිෂ්පාදන නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා දැනට පවතින පිරිපහදුව සංවර්ධනය කරමින් දිනකට බැරල් 100,000 ක නව පිරිපහදුවක් ඉදිකිරීමේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සිදු වෙමින් පවතී.

SOREM ව්‍යාපෘතිය සඳහා මීට පෙර රු. මිලියන 1,003ක් වැය කරමින් අත්පත් කර ගත් අක්කර 35ක ඉඩම මේ වන විට නිෂ්ක්‍රීයව පවතින බවත්, දැනට පවතින ශක්‍යතා අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල මත පිරිපහදුව ඉදිකිරීම සඳහා ආයෝජකයෙකු තෝරා ගන්නා විට එය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට

හැකි බවත් හඳුනාගෙන ඇත. SOREM සැලැස්මට සාපේක්ෂව දැනට අවශ්‍ය පිරිපහදු ධාරිතාව වැඩි බැවින් රටේ අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා තවත් ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය විය හැකිය.

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ උෞණ උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) වනාන්තල්ලේ පිහිටි හල්ගහකුඹුර ඉඩම

එල්පී ගැස් ව්‍යාපෘතිය සහ ක්‍රීඩා භූමියක් සඳහා රු.මිලියන 10.6 කට මෙම ඉඩම අත්කර ගෙන තිබුණි. එසේ වුවත්, මෙම ඉඩම අදාළ අභිමතාර්ථය සඳහා යොදාගෙන නොතිබුණු අතර එය අනවසර පදිංචිකරුවන් 700 කට වැඩි පිරිසක් විසින් තම අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගෙන තිබුණි.

මෙම ඉඩම 1983 දී පවරාගෙන ඇත. සංස්ථාව විසින් රු. 10,551,566.53 ක වන්දියක් ගෙවා ඇත.

මෙම ඉඩමේ පදිංචිව සිටින්නන් අනවසර පදිංචිකරුවන් බැවින්, නීතිපතිගේ මතය ලබාගන්නා ලදී. එම මතයට අනුව, බලපෑමට ලක්වන පවුල් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටින නිසාත්, එයින් ඇතිවන සමාජ බලපෑම නිසාත්, ඔවුන්ට එරෙහිව අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කිරීමට පෙර අදාළ අමාත්‍යාංශයෙන් හෝ අදාළ වෙනත් බලධාරීන්ගෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීම වඩාත් දුරදර්ශී බව දන්වා ඇත.

මෙම ඉඩම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට පවරා රජයේ තක්සේරුවක් මත ගෙවීමක් සිදුකිරීමට සංස්ථාව විසින් බනිප තෙල් අමාත්‍යාංශය හරහා කිහිප අවස්තාවක උත්සාහ ගත් නමුත් එය අසාර්ථක විය.

ඉන් අනතුරුව, ඉඩම ආයෝජකයෙකුට විකිණීමට හෝ ආයෝජකයෙකු සමඟ එක්ව සංස්ථාව වෙත මාසික ගෙවීමක් ලබා ගැනීමට ව්‍යාපෘතියක් කිරීමට සහ අනවසර පදිංචිකරුවන් සඳහා නිවාස යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කිරීමට බනිප තෙල් අමාත්‍යාංශයෙන් යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. මේ බව ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට දැන්වූ

අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කර එම දේපල සංස්ථාවේ උන්නතිය සඳහා යොදා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

නමුත් යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ ප්‍රතිපාදන නොමැති බව දන්වා ඇත.

(ආ) ලබා ගත හැකි වූ ලියවිලි අනුව, සංස්ථාව විසින් මෙම ඉඩම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 0.625ක මුදලක් ගෙවා තිබුණු අතර කෙසේ වුවද, මෙම ඉඩම සංස්ථාවේ පොත්වල ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද 1986 වර්ෂයේ සිට එය එහි පෙර අයිතිකරු විසින් භාවිතා කරමින් පැවතුණි.

බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට පවරා ගත යුතු ඉහත ඉඩමේ කොටස් 12 ක් ඇත. ඉඩමේ ප්‍රමාණය පර්චස් 21.18 කි. සංස්ථාව විසින් රු. 624, 378.50 ක මුදලක් කොලොන්නාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ තැන්පත් කර ඇත. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා විසින් වන්දි මුදල අයිතිකරුවන්ට ලබාදී ඇත.

අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කර එම දේපළ සංස්ථාවේ උන්නතිය සඳහා යොදා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා කොළඹ මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ නඩු පවරා තිබුණි. කොලොන්නාව ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා ප්‍රධාන ඉඩමේ කොටස් 06ක් බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට භාර දී ඇත.

අභියාචනා භතක් අභියාචනාධිකරණය විසින් නිෂ්ප්‍රභා කර ඇති බැවින් සිරිසඳ හෝටලයේ පදිංචිකරුවන්ට එරෙහිව නඩු පැවරීමටත් ඉතිරි දේපළ භාරදීමටත් අදාළ ඉදිරි පියවර ගත යුතුව ඇත.

අනවසර පදිංචිකරුවන්ට එරෙහිව නඩු පැවරීම සහ මෙම ඉඩමේ ඉතිරි කොටස් පවරාදීම ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා වෙත පැවරේ.